

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENECE

K novi uredbi

Za uredbo o izplačevanju vlog pri denarnih za-
vodih smo dobili sedaj na podlagi čl. 6 zakona o
podaljšanju zakona o zaščiti kmetov še uredbo, ki
naj omogoča dolžnikom reguliranje njihovih pla-
čilnih obveznosti, da ne bi trpela njihova gospodar-
ska eksistenca. Ta uredba šteti dolžnike sploh, v
kolikor niso že pod zaščito zakona o zaščiti kmetov
ali pa pod zaščito druge uredbe na podlagi tega
zakona.

Namen uredbe je, da šteti gospodarski obstoj
dolžnikov. Zakonodajalec smatra, da mu gospodar-
ske razmere narekujejo to poseganje v medsebojne
odnose upnikov in dolžnikov in da ne more do-
voliti, da bi upniki uveljavili proti dolžnikom v vsa-
kem slučaju svoje z zasebno-pravnimi pogodbami
pridobljene pravice. Dolžnik naj bi bil po možnosti
zaščiten pred konkurzom, ki pomeni zanj gospodar-
sko smrt, in tudi zakon o prisilni poravnavi izven
konkurza se zdi zakonodajalcu prehud in zato daje
a sedanjo uredbo dolžniku možnost, da še z manjšim
naporom regulira svoje obveznosti.

Dolžniki so sedaj zaščiteni na vsej črti. Vendar
se nam zdi, da svojega namena, to je olajšanja
težkih gospodarskih razmer t. j. zakon in uredbe ne
bodo dosegli. Njihova napaka je, da so enostranski.
Ozira se le na dolžnike, šteti hočejo le posamezne
stanove, nimajo pa pred očmi celotnega gospodar-
stva, ne zavedajo se, da je gospodarstvo živ or-
ganizem, in če je ta organizem v celoti bolan, ga
ni mogoče ozdraviti s tem, da se zdravi le po-
samezni deli. Posebno ne moremo od te zaščite prič-
akovati — kolikor bi radi — splošne koristi za
gospodarstvo zaradi tega, ker zahteva na drugi stran
od upnikov izredno težke in velike žrtve.

Mogoče bi bil način zaščite, kot ga zamišlja naš
zakonodajalec, ne sicer dober, ampak vsaj mogoč,
če bi bila pravilna predpostavka, na podlagi katere
so se te uredbe izdale. Zakon o zaščiti kmetov in
obe uredbi na podlagi tega zakona predpostavljajo,
da je dolžnik vedno gospodarsko šibkejši. Če bi to
držalo, potem bi se mogoče tako dalekosežna zaščita
dolžnikov dala zagovarjati. Dolžnik pa ni vedno
gospodarsko šibkejši. Dostikrat je ravno nasprotno.
Kredita se največ poslužujejo podjetni, gospodarsko
močnejši elementi, ki tudi uživajo velik kredit, in
pa seveda tudi gospodarski špekulantje. Taki dolž-
niki zaščite ne potrebujejo, ker se znajo šteti sami,
in sicer uspešneje, kot jih šteti zakonodajalci. Odvis-
nost dolžnika od upnika je dostikrat prav proble-
matična in resnica je ravno v sedanjih gospodarskih
razmerah čisto druga. Še nikoli niso bili upniki tako
izročeni na milost in nemilost dolžnikom. Že zakon
o prisilni poravnavi izven konkurza pomeni v svo-
jih praktičnih posledicah kapitulacijo upnikov pred
dolžniki, toliko bolj pa to pomeni nova zaščita.

Imela pa bo zaščita dolžnikov tudi posledico, ki
bi mogla biti za naše gospodarstvo usodna. Odnosaji
med dolžniki in upniki, ki bazirajo na sedaj veljav-
nih načelih zasebnega prava, postajajo s tem nesig-
urni. Temeljni kreditnemu sistemu so omanjani. Go-
spodarstvu to ne bo v korist, saj ravno od rednega
in pravičnega delovanja kreditnega sistema bi mogli
pričakovati izboljšanja gospodarskih razmer.

Ves kreditni sistem, na katerem je zgrajeno
naše gospodarstvo, je odvisen od zaupanja. To
zaupanje bo omanjano, če bo upnik moral biti pre-
pričan, da denarja, ki ga bodisi direktno bodisi in-
direktno daje gospodarstvu, ne bo dobil nazaj, ker
je dolžnik po zakonu zaščiten. Trgovina sloni tudi
na kreditu. Gotovo je, da bo nova uredba trgovino
najbolj prizadela. Vsled razmer je kreditiranje med
trgovci že itak zelo omejeno in prodaja proti goto-
vnemu zavzema vedno večji obseg. Na živahnost pro-
meta to neugodno vpliva in bo po novi uredbi še
bolj. Vprašanje je tudi, kakšen bo vpliv nove uredbe
v inozemstvu; kredit naše trgovine sigurno ne bo
zaradi nje večji.

Zaradi omenjenih posledic, ki jih bo zaščita
dolžnikov za gospodarstvo imela, ni bila umestna
ločitev gospodarstva v dve fronti, dolžnike in up-
nike. S tem je enotnost gospodarstva raztrgana in
nastanejo nasprotja tudi tam, kjer jih prej ni bilo.
Da je za izboljšanje in za ureditev sedanjih razmer
treba doprinesati žrtve, je vsakomur jasno. Toda te
žrtve se morajo enakomerno razdeliti in se ne smejo
zvaliti samo na en del. Sedanja zaščita dolžnikov bo
oškodovala marsikatero gospodarsko eksistenco up-
nikov in dolžnikov s tem ne bo nič pomagano, kajti
začasnica razdelitev ga ne bo rešila propada. Zato
se čutimo dolžne, da izrekamo v interesu vsega na-
šega narodnega gospodarstva hude pomisleke proti
temu, da se zakonito šteti samo dolžnik, medtem ko
bi bilo treba zaščititi naše gospodarstvo v celoti in
vlasti bi se moral zaščititi temelj tega gospodarstva,
to je zaupanje.

Če bi se pa zakonodavcu posrečilo, da zopet
oživi in uvede zaupanje v gospodarstvo, potem bi
bili zakoni in uredbe za zaščito dolžnikov nepo-
trebni, gospodarstvu pa bi bilo res pomagano.

V. V.

Ročni dan kraljice Marije

Rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije se bo pra-
znoval dne 9. januarja t. l. s slovesno službo božjo,
ki se je udeležijo uslužbenici državnih oblastev in
uradov.

V ta namen se bo vršila v stolnici sv. Nikolaja
v Ljubljani ob 10 slovesna pontifikalna maša, po
 kateri se bo zapela zahvalna pesem Te Deum s pri-
 padajočo molitvijo za kraljico. V pravoslavni ka-
peli se bo vršila tega dne služba božja ob 9.

Vsi državni uradi in javna oblastva naj razobe-
sijo na svojih poslopih državne zastave.

Kaj vse to pomeni?

Glasovi o sporih v fašistični stranki in o pobegih

Italijanska vlada demantira

Rim, 5. januarja. Tukajšnji vladni krogi iz-
javljajo, da so vse vesti o pobegu Turatija in
drugih fašistov kakor tudi vse ostale senzacio-

nalne vesti, ki so bile v tej zvezi v nekem delu
inozemstva objavljene, popolnoma izmišljene in
brez vsake podlage.

Italijanska diplomacija na umiku

Carinska unija z Albanijo padla v vodo

Velika Britanija je odločila

London, 5. jan. AA. Iz Rima se danes prispele
vesti, ki demantirajo poročila, da bo italijanska
vlada sklenila z Albanijo carinsko zvezo. Italijanski
demanti je bil tu sprejet z zadovoljstvom.

London, 5. jan. AA. Francoski poslanik de
Fleriau je napravil obisk v britanskem zunanjem
ministrstvu, kjer je v odsotnosti zunanega mini-
stra Simona konferiral z več višjimi uradniki tega
ministrstva. Čeprav ni izšlo o teh razgovorih ni-
kako poročilo, vendar domnevajo, da so se tikali
nedavnih dogodkov v Albaniji in da je bil namen
poslanikovega obiska zvedeti, kakšen vtis so ti do-
godi napravili na angleške politične kroge.

V zvezi s tem obiskom naglašajo v tukajšnjih
zunanje političnih krogih, da je očitno Italija
postavila Albaniji formalen predlog o sklenitvi ca-
rinske unije.

V poučenih krogih mislijo, da je stališče britis-
ke vlade glede na te dogodke tole:

1. Velika Britanija v načelu nikakor ni na-
sprotna carinskim zvezam, ker vidi v njih važne
etape v smeri gospodarske razorožitve Evrope, to-
da le tedaj, kadar gre za sklepanje carinskih zvez
med takimi dvema državama, ki imata skupne
kopne meje. Če gre pa za dve državi, ki nimata

skupnih kopnih mej, kakor je to pri Italiji in Al-
baniji, so britanski uradni krogi mnenja, da ne
gre za mirno in čisto gospodarsko iniciativo, tem-
več da je posredi namera čisto politične prirode.

2. Ker je znano, da je del albanskega javnega
mnenja odločno zoper to, da bi Albanija izgubila
svojo suverenost v korist Italije, sklenitev ita-
ljansko-albanske pogodbe pa bi omogočila prihod
italijanskih čet v Albanijo v primeru večjih nere-
dov, so britanski uradni krogi mnenja, da bi bila
sklenitev takega dogovora s tega stališča nevarna.
Ti krogi tudi mislijo, da se sosedje Albanije ne bi
mogli pomiriti z mislijo, da bi se mogle na njiho-
vih mejah z Albanijo kdajkoli pojaviti italijanske
čete.

3. Z druge strani pa Velika Britanija na pod-
lagi obilnih izkustev iz prošlosti dobro pozna vse
nevarnosti, ki groze na bližnjem vzhodu, in zato
govore v britski vladi o tej stvari le z največjo re-
zerviranostjo. Angleško stališče bi se moglo resu-
mirati v temle stavku: Britanski uradni krogi mi-
slijo, da Italija in Albanija ne bosta nikoli več
ukrenili v smeri sklenitve carinske zveze, ker bi
to še bolj vznemirilo že tako dovolj nemirno Evropo

Posledica davčne rubežni: punt

Kmetje hoteli korakati proti Gradcu z gorjačami in kosami

Dunaj, 5. januarja.

Trenutno je kmetjski upor v okrajih Vorau-
Hartberg na Vzhodnem Štajerskem likvidiran.
Da ni prišlo do prelivanja krvi, se je treba za-
hvaliti taktičnemu postopanju oblastev napram
kmetom. Spor sam je bil rešen na podlagi kom-
promisa, ker je vlada uvidela, da je bolje, ako
napram kmetom popusti.

Povod za punt je bil navidezno malenkosten.
Davčni iztirjevalec je hotel zarubiti kmetu
opravo, ker ni mogel plačati davka. Kmet se
je uprl na pomoč so mu prišli sosedje, nastal
je spor z uradnikom, ki so ga kmetje ranili.
Orožniki so nato aretirali štiri kmete in jih
odvedli v Gradec. Kakor na en sam migljaj, so
se pričele v Vorauu

zbirati kmetjske množice

iz vse okolice. Kmetje so nosili v rokah gorjače
in kose in so se pripravljali na pohod proti
Gradcu, da osvobodijo zaprte tovariše. Alar-
mirano je bilo takoj orožništvo, toda orožniki
sami niso mogli ukrotiti kmetov. V Vorau, ki
ima sicer slabe zveze z ostalim svetom, je nato

prikorakalo vojaštvo

ki si je postavilo tam celo radio-postajo in tudi
oddelek vojnih golobov je bil na razpolago!
Tudi orožniki so si postavili lastno brezžično
postajo, ker so računali z možnostjo, da bi jih
kmetje obkolili in pretrgali zveze z Gradcem.
Vsa javna poslopja so zastražili vojaki z nasa-
jenimi bajonetmi. V Vorauu in Hartbergu je bilo
strogo prepovedano točenje alkohola. Kmetom
ni bilo mnogo na tej prepovedi, ker so imeli
sami žganje s seboj in ga globoko srkali.

Položaj je bil najbolj napet v ponedeljek,
ko so pričeli kmetje na glavnem trgu oblegati
poslopje, v katerem so se njihovi odposlanci
pogajali s predstavniki deželnega glavarstva in
zahtevali, da se aretirani takoj izpuste, sicer
bodo korakali proti Gradcu. Pridružili so se jim
kmetje iz drugih občin. Celotno iz Spodnje Avstrije
so med tem časom prispeli kmetje v skupinah
in se pridružili domačinom. Govorniki so huj-
skali množico, naj se dvigne in naj koraka proti
Gradcu. Enega izmed teh, t. j. Maksa Hiessa
so orožniki aretirali. Oblastva ga obtožujejo,
da je

komunistični agitator

in vse kaže, da so imeli pri vsej stvari res roke
vmes komunisti. Oblastva je posebno iznenadila
okolnost, da se je upor tako naglo razširil. To
dokazuje, da so imeli kmetje posebne inform-
acijske sle, ki so povelja višjih takoj prenesli
tudi v manjše vasi.

Graška deželna vlada se je prvotno posta-

vila na stališče, da ne izpusti aretiranih kmetov,
dokler se množice ne razidejo. Vso zadevo je
imelo v rokah državno tožilstvo, katerega po-
stopke je navadno zelo počasen. Toda kmetjski
odposlanci so postavili ultimatum, češ, da bodo
čakali na oprostitve zaprtih kmetov do poned-
eljka popoldne. Državni tožilec je med tem časom
poslal naglo v Vorau preiskovalnega sod-
nika, da je bilo tako zadoščeno vsem formal-
nostim. Kmetje so začeli vnovič razgrajati, ko
popoldne še ni bilo vesti, da so bili v Gradcu
izpuščeni aretirani kmetje. Tedaj je nastopil
poslanec Gaugl in pričel miriti kmete. Kmalu
je imel na svoji strani nekaj preudarnih mož,
ki so nasvetovali previdnost. Okoli 7 zvečer pa
je končno prišla iz Gradca vest, da so bili are-
tirani kmetje izpuščeni. Kmetje so se potem za-
čeli vračati domov.

Kmetjski upor je v resnici iznenadil vlado.
Da gre za resno gibanje, je že vlada priznala s
tem, da je dala uporne kraje zasesti z voja-
štvom. Kakor rečeno, je dala povod za upor

navadna rubežen

Omenjeni kmet bi bil moral plačati pristojbino
za bolniško blagajno za kmetijske posle. Kmetje
se bolniškemu zavarovanju kmetijskih poslov upi-
rajo. Toda k uporu jih ni gnala samo zadeva
bolniške blagajne, temveč v prvi vrsti

splošna gospodarska sliska

v katero so zašli kmetje v teh več ali manj
zapuščenih krajih Vzhodne Štajerske. Dogodki
v Vorauu so bili vladi silno neprijetni, vendar
jih je vzela na znanje kot opozorilo, da je
kmetu, ki je preobremenjen z davki, nujno po-
trebna pomoč. V ostalem je treba avstrijski vla-
di priznati, da zelo mnogo stori za pospeševanje
kmetijstva. Pri tem delajo oviro posebno socia-
listi, ki nimajo smisla za kmeta.

Belgrajske vesti

Belgrad, 5. jan. 1. Danes so se v prosvetnem
ministrstvu ves dan nadaljevale konference med
rektorji in merodajnimi faktori prosvetnega mi-
nistrstva o reorganizaciji jugoslovanskih univerz.
Rektorji posameznih univerz so bili danes tudi po-
nočno sprejeti pri prosvetnem ministru. Ker se bo
dodajno jutri pričeli pravoslavni božični prazniki, so
se rektorji nočjo razšli na svoje domove.

Belgrad, 5. jan. 1. Z redom jugoslovanske kro-
ne IV. stopnje je odlikovan Janko Zirovnik, nad-
učitelj v poklju, iz Kranja; z redom sv. Save IV.
stopnje Jakob Stuhec, učiteljski upravitelj v Lo-
kavcu, z redom sv. Save V. stopnje pa Josip Ber-
toncelj, učiteljski upravitelj v Kovorju.

Bivši predsednik USA Coolidge umrl

Iz New Yorka prihaja vest, da je bivši pred-
sednik Coolidge 5. t. m. umrl.

Calvin Coolidge je bil rojen 4. julija 1872 v
gorski vasi Plymouth v državi Vermont kot sin
farmerja. Leta 1897 je odprl advokatsko pisarno v
Northamptonu (Mass.). Potem je bil guverner dr-
žave Massachusetts od marca 1921, ko je zapustil
Boston, ker je bil izvoljen za podpredsednika
Združenih držav. Ko je umrl predsednik Harding
avgusta 1923, mu je Coolidge avtomatično sledil
po ameriški ustavi. Jeseni 1924 je bil izvoljen za ve-
liko večino proti demokratskemu kandidatu Al
Smithu za predsednika Združenih držav. Marca
1929 je Coolidge odstopil kot predsednik, kar je
postal Hoover, in prevzel mesto ravnatelja new-
yorške zavarovalne družbe. Coolidge je bil znan
po svoji molčečnosti, s čemer je večkrat prema-
gal svoje nasprotnike. Leta 1930 je začel pisati
delo, ki naj bi opisalo ameriško zgodovino in ki
bi obsegalo samo 500 besed. Coolidge je bil nam-
reč znan po svoji varčnosti. Coolidge je bil tri-
deseti predsednik Združenih držav.

Belgrad, 5. jan. 1. Današnje »Službene novine«
objavljajo kraljev ukaz, s katerim je za namestnika
finančnega ministra dr. Gjorgjeviča postavljen za-
nanji minister dr. Jevtić.

Belgrad, 5. jan. 1. S kraljevim ukazom sta pre-
meščena iz Maribora dr. Maks Kovačič, profesor na
realni, in Ivan Prijatelj, profesor na ženskem uni-
verziteti, v prosvetno ministrstvo, oddelek za pouk.

Dunajska vremenska napoved: Na zapadu
se bo pooblačilo in bo verjetnost padavin večja.
V krajih, kjer stoji megla, se bo morda neko-
liko zjasnilo, potem pa bo bolj oblačno in morda
ponekod tudi dež.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno s pa-
davinami, zmerno hladno.

Japonci za čas mirujejo

Krvavi ples se zopet začne ob ugodnejšem vremenu

London, 5. jan. Z. Po zadnjih vesteh iz Pekinga so Japonci po okupaciji Sanghajkvana prenehali s sovražnostmi, vendar ni izključeno, da ne bi izbruhnil novi spopadi. S svojim predlogom za likvidacijo spora pri Sanghajkvanu hočejo namreč Japonci pridobiti le na času, da bi ojačili svojo kontrolo nad tem mestom in železniško progo Mukden—Tjencin—Peking. Istovestno hočejo zbrati potrebno vojaštvo, ker sedanji vojaški kontingent, s katerim razpolagajo, ni dovolj močan za operacije v večjem stilu v pokrajini Džehol.

Ker pogojev za likvidacijo spora, ki so jih Japonci izročili kitajskemu generalu Hou, maršal Čansulan ni hotel sprejeti, je japonski diplomatski predstavnik v Pekingu izročil spomenico kitajskim oblastem v Pekingu. Spomenica vsebuje vse pogoje za likvidacijo zadnjega spora. Japonci predvsem zahtevajo satisfakcijo od kitajskega vojnega poveljstva, kakor tudi priznanje, da so oni odgovorni za incident pri Sanghajkvanu. Nadalje zahtevajo Japonci, da se Sanghajkvan z okolico stavi pod kontrolo mednarodne policije, železniška postaja, ki se nahaja v bližini tega mesta, pa pod upravo mandžurske vlade. Kitajska posadka se ne sme

vrniti v Sanghajkvan. Dokler Kitajci ne sprejmejo teh pogojev, se japonske čete ne bodo umaknile iz Sanghajkvana.

To spomenico je ponovno proučil maršal Čansulan kot predstavnik kitajske vlade v Pekingu ter je izjavil japonskemu diplomatskemu predstavniku, da niti civilne niti vojaške kitajske oblasti v Pekingu ne morejo ne sprejeti ne odkloniti pogojev, ki jih vsebuje japonska nota. V zadevi lahko odloči samo kitajska vlada v Nankingu. Radi tega bo japonska vlada dostavila spomenico kitajski vladi v Nankingu.

Iz Tjencina poročajo, da so kitajske čete popolnoma evakuirale Sanghajkvan in da se sedaj utrjujejo dva kilometra daleč od mesta. Malo je verjetno, da bi Japonci izvršili še kakše večje operacije, ker niti klima, niti letni čas nista ugodna za veliko ofenzivo, ki bi jo bilo treba izvršiti na ogromnem področju province Džehol.

Nova ofenziva?

London, 5. jan. tg. V severovzhodnem delu province Jehol so Japonci začeli novo ofenzivo pri

Kaudu. Razen tega je 14 japonskih letal bombardiralo tudi obmejne kraje te province. Bojijo se, da ne bi takoj napadli Japonci tudi z zraka sam Tjencin in Peking. Pri Takubaru je pripravljena na ustju reke Hajho cela vrsta japonskih bojnih letal. Tjencin je oddaljen samo 30 km in je ravno tako kakor Peking brez vsakršne obrambe izpostavljen japonskim napadom iz zraka.

Zadeva končno likvidirana?

Washington, 5. jan. Z. Ameriški zunanji minister kategorično demantira vest, da bi ameriška vlada vložila protest v Tokiu zaradi spopada pri Sanghajkvanu.

Zeneva, 5. jan. Z. Japonska delegacija pri Zvezi narodov je predložila tajništvu svoje poročilo o incidentu pri Sanghajkvanu, ki ga smatra za lokalni dogodek. V tem poročilu naglašajo japonska delegacija, da incident ne bo povzročil novih zapletov na kitajskem področju.

Borah za inflacijo

Newyork, 5. jan. Znani senator Borah, katerega podpirajo vsi njegovi prijatelji, zahteva sprčo gospodarske krize, da naj se dolar poci, to se pravi z drugimi besedami, inflacijo. Vztrajanje na zlatem standardu, ki ga je že 32 držav opustilo, upropača ameriške farmerje in preprečuje stabilizacijo cen.

V tem smislu je Borah danes, v četrtek, na seji senata podal konkreten predlog za inflacijo. Zanimljivo je predlog ne bo imel uspeha, ker se mu Hoover trdovratno upira. Hoover hoče počakati uspeha svetovne gospodarske konference in zakona o zaščiti farmerjev. Pristaši inflacije pa izjavljajo, da se inflacija kljub temu ne bo dala preprečiti, ker drugače absolutno ni mogoče pomagati farmerjem. Prepričani so, da bo za inflacijo večina bodočega kongresa, ko nastopi svojo funkcijo Roosevelt.

Pariz — Severno središče Evrope

Frankfurt, 5. jan. AA. »Frankfurter Zeitung« ugotavlja, da je Pariz postal veljavno denarno središče, dočim je londonska City izgubila po ukinitvi zlate podlage svojo dotedanje veljavo mednarodnega klirinskega mesta. Težnji vseh evropskih valut se ugotavljajo preko Pariza.

London, 5. jan. AA. Iz Newyorka poročajo »Times«, da je tamkaj že 85 ljudi umrlo za pljučnico, 19 pa za hripa. Tako je v enem tednu število žrtev teh dveh bolezni naraslo na 502, odnosno 215.

P. Pij hudo bolan

Ljubljana, 5. januarja.

Resno je zbolel p. Pij Zankar, ki se nahaja na kliniki v Zagrebu. Priporočamo ga duhovnim tovarišem in sobratom v memento.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20

Petek, 6. januarja, ob 15: VODA. Izven. Znižane cene. — Ob 20: CARJEVIČ ALEKSEJ. Izven. Znižane cene.

Sobota, 7. januarja: UTOPLJENKA. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20

Petek, 6. januarja: PRI BELEM KONJICKU. Izven. Sobota, 7. januarja: NIZAVA. Red D.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 6. januarja ob 15: MOJE DETE. Znižane cene. Zadrjnikrat.

Ob 20: CELJSKI GROFJE. Znižane cene. Zadrjnikrat.

Sobota, 7. jan. ob 20: PRI BELEM KONJICKU. Red C.

Načrt šolske in kulturne avtonomije v CSR

Praga, 5. januarja.

Českoslovaški prosvetni minister dr. Derer je izdal načrt šolske reforme, ki predstavlja nekaj kompromis med centralizmom in avtonomističnimi zahtevami oziroma stališčem staršev. Najbolj je seveda na ta načrt vplivalo znano stališče Nemcev pa tudi drugih narodov v CSR. Kakor vedno, pa ta načrt ne zadovoljuje niti posameznih narodnosti niti ljudstva sploh, ker so kompromisne rešitve na šolskem polju vedno v bistvu pogrešene. Načrt določa

najvišji kulturni svet.

Kar se tiče Nemcev, se v celi državi izvoli nemški odbor za šolstvo in narodno kulturo. V okviru upraviteljskega se seveda sami Nemci. Ta odbor bi izvolil iz svoje arede tričlanski kuratorij s predsednikom in namestnikom in bi predstavljal najvišjo pravno šolsko oblast za Nemce. Za posamezne dežele, to je Češko, Moravsko, Šlezijo in Slovaško, pa se ustanovijo

deželni šolski sveti.

Posamezni deželni šolski kakor tudi kulturni odbori in kuratoriji za Nemce bi skrbeli za celokupno šolstvo dežele oziroma naroda in narodnih manjšin, torej tudi za univerze. Deželni šolski sveti ustanovljajo šole in jih tudi zapirajo, če treba, nastavljajo učitelje in sestavljajo tudi učni načrti, kar je vsekakor jako važna določba. Njim so podrejena tudi gledališča in filmi ter radio, sploh vsa tako zvana ljudska prosveta.

Važna izjava našega prosvetnega ministra:

Edinstvo prosvete, enotne učne knjige in reorganizacija univerz

Belgrad, 5. jan. 1. Božična številka »Pravde«, ki je izšla danes popoldne, objavlja razgovor, ki ga je imel urednik »Pravde« s prosvetnim ministrom Radenko Stankovićem o vladni prosvetni politiki. V tem razgovoru izjavlja prosvetni minister glede ljudskega šolstva, da bo treba najprej zasesti vsa prazna mesta, katerih je nad 900. To se bo deloma zgodilo s novimi proračunskimi sredstvi, deloma pa z odobritvijo določenega števila učiteljskega, kar se bo doseglo z reorganizacijo šolskega nadzorstva. Na ta način se bo dosegla večja agilitet, na drugi strani pa bo oteženo nepotrebno premestanje učiteljskega, to pa posebno iz tehničnih razlogov. Prosvetni minister dalje želi stalnost učiteljskega, želi pa tudi, da bi se učiteljsvo preprečilo, da je v tej smeri zasesti samo radi svojih osebnih kvalifikacij. Radi tega bo prosvetni ministristvo skušalo doseči, da se učiteljsvo depolitizira do one meje, na kateri so ostali državljani.

Glede srednjega šolstva izjavlja prosvetni minister, da je iz teh šol, kjer dominirajo gimnazije, za naše razmere mnogo prevelik dotok dijaštva na univerze. Izjavlja tudi, da je bila velika napaka, ker se je že prej mnogim klasičnim gimnazijam odzvel njihov klasičen značaj. Reorganizacija v tej smeri je neobhodno potrebna in ima lahko za cilj ne ukinitve posameznih šol, ampak usmeritev po krajevnih potrebah. S tem se samo po sebi razume, da se s tem vrši kanaliziranje pretiranega stremeljenja na univerze.

Glede univerz pa je izjavil dr. Stanković, da so zajele v svoj okvir tudi one discipline, ki so sami prirodi zahtevajo svoj samostojen razvoj. Zato so univerze preobremenjene z dijaštvom, vsled česar na njih ne vlada pravi red. Radi tega je korektura v tej smeri potrebna. Minister dr. Stanković je mnenja, da se fakultete ne razvijajo dovolj samostojno. Radi tega je potrebno, da se jim ta samostojnost čim bolj zavaruje. Okrepiti je treba tudi avtoriteto vseučiliških oblasti, adekvatno temu pa tudi njihovo odgovornost.

Minister dr. Stanković je nato govoril o edinstvu prosvete ter izjavil, da bo posvečal tudi v bodoče največjo pozornost raznim umetniškim šolam, kakor muzejem, gledališčem itd., ki imajo nalogo, da plemenitijo sirove vrline našega naroda. Zato bi bil greh napraviti narodni prosveti, če bi se tudi te institucije, četudi samo začasno, zanemarjale.

V zadevi vprašanja unifikacije učnega načrta, ki je bilo postavljeno prosvetnemu ministru, je dr. Stanković izjavil, da so pogoji za unifikacijo učnega načrta predvsem sledeči: enotna skupna terminologija, ki je v glavnem že dovršena, dalje enotna osnova učnega načrta za posamezne vrste šol in na koncu tudi enotne učne knjige. Učni načrti so v glavnem že dokončani, tako da se bo lahko že pričelo z izdajanjem enotnih učnih knjig, in sicer v državni režiji. Na ta način bomo šli v novo amer

Ingerenca državne oblasti.

Ingerenca državne oblasti na kulturno avtonomijo oziroma na posamezne šolske svete se omejuje samo na to, da ne bi kulturni odbori oziroma deželni šolski sveti odredili nekaj, kar bi osrednjemu oblastu smatralo kot protivno interesom države. Prosvetni minister ima pravico, udeleževati se vseh sej kulturnega sveta in deželnih šolskih svetov, in seveda tudi pravico, da sklepe avtonomnih šolskih organov potrja ali zavrne. Pač pa imajo avtonomni šolski organi pravico, da zoper odredbe ali veto prosvetnega ministra vložijo pritožbo na upravno sodišče, ako tako pritožbo sklene tripetinaka večina avtonomnega šolskega organa.

Pravica staršev

je, kolikor se tiče Nemcev, ta, da določajo oni, kakšno šolo — češko ali nemško — naj obiskuje otrok. Torej samo volja staršev ob vstopu otroka v šolo odločuje, ne pa, recimo, izjava, ki jo kdo podaja o svoji narodnosti ob prijliki ljudskega štetja ali vpisa v volivne liste in podobno. Organe kulturne šolske avtonomije financira država, in sicer proporcionalno številu nemške narodnosti v državi. Najvišji nemški kulturni svet pa bi imel vrh tega pravico, na Nemcem sam naloži poseben kulturni davek, če smatra za potrebno.

Iz tega poročila ni razvidno, na kakšen način in ali sploh je poskrbljeno v tem načrtu za Slovaške oziroma za nenemške narode. Znano pa je toliko, da so katoliški in evangelijski Slovaki na svojem zadnjem narodnem zboru v Turčanskem Sv. Martinu Dererjev načrt odklonili.

Velika rekonstrukcija madjarske vlade

Budimpešta, 5. jan. 1. V zvezi z rekonstrukcijo madjarske vlade poroča sedaj »May Nap«, da se pri tej rekonstrukciji ne bodo izvršile samo spremembe v resoru zunanjega ministrstva, ampak tudi v drugih resorih. Tako bo prevzel notranje ministrstvo sedanji šef vladne stranke Stranikovski, sedanji notranji minister Gerestesi-Fischer pa bo najbrž postal šef pisarne guvernerja Horthyja. Sedanji pravosodni minister Lazar bo po teh verzijah prevzel vojno ministrstvo, za pravosodnega ministra pa bo imenovan sedanji trgovinski minister Fabinyi.

»Pesti Hirlap« trdi, da bo ta izprememba v zvezi z odločnejšo revizionistično politiko, ki jo namerava Madjarska izvesti v bližnjih mesecih. Imenovanje novega zunanjega ministra bi bilo na ta način v skladu z izjavami, ki jih je dal predsednik madjarske vlade Goemboos o svoji politiki v zvezi z mirovnimi pogodbami.

Žrtev p'amenov in talov

Požar na „Atlantique“ zanelila zločinska roka?

Čudna usoda francoske trgovske mornarice

Pariz, 5. januarja.

Po požaru parnika »Andree Lebont« v marseillskem pristanišču in po tragičnem koncu »Georga Philippara« v Indskem oceanu lani, pri čemer je zgorelo kakih sto oseb, je sedaj zadela francosko trgovsko mornarico tretja katastrofa.

Ladja, ki je stala pol milijarde frankov

Prekoceanski parnik »Atlantique«, ki je dne 3. januarja zgorel 70 km pred cherbourškim pristaniščem, je bil luksuzna ladja ogromne vrednosti. Stal je 500 milijonov frankov in je bil zavarovan za 300 milijonov. Kakor je videti, bo zavarovalnica urpela ogromno vsoto. Trup gorečega parnika ženejo sedaj valovi proti angleški obali, kjer se bo najbrž razbil ob čerch med Portlandom in otokom Wightom. Več sto ljudi se je povzpelo na višine okoli Portlanda in opazuje brod, ki na zadnjem koncu še vedno gori.

Ladja, ki je plula redno med Havrom in južno Ameriko, je 3. januarja odplula iz Bordeauxa v Havro v svrhu običajnih poprav, ki so potrebne po vsaki vožnji. Kapitan Schoofs je vzel s seboj samo 206 mož, potrebnih za tako vožnjo. Ko je izbruhnil požar, so ga najprej poskušali pogasiti s sredstvi, ki so za ta slučaj na razpolago na parniku, so se pa po preteku dveh ur prepričali, da mu ne bodo kos in so zato oddali signale SOS. Znano je, da so ladje, ki so takoj prihitele na pomoč, predvsem nemški parnik »Ruhre«, rešile skoraj vso posadko, vendar pa je, kakor se zdaj izve,

našlo smrt kakih 20 mož posadke.

Pomerščaki, ki so se rešili, pripovedujejo, da je ogenj izbruhnil najprej v kabini I. razreda, ki je bila prazna. Ogenj je zapazila nočna straža okoli 3.30 zjutraj. Ogenj se je z bliskovito naglico širil,

kar je razumljivo, če pomislimo, da tvori luksuzna lesena polirana oprava takega parnika izvrstno gorivo. Kakor navadno ob takih slučajih, nihče ne ve, zakaj je ogenj prav za prav izbruhnil, in zato sklepajo, kakor vedno v takih slučajih, na kratak stik. Ko je kapitan videl, da ognju ne bo kos, je dal znamenje s sireno, da bi se posadka rešila na rešilne čolne, sprito ogromnih dimenzij parnika pa je bilo težko zbrati ljudi. Zdi se, da mašinisti in kurjači signalov niso slišali ali pa se niso mogli zadosi hitro iz notranjosti ladje rešiti, tako da so skoraj vsi postali žrtev svojega poklica. Utenilo pa je tudi nekaj mornarjev, ki so se bili že rešili na rešilni čoln, pa se je utrgala vrv, bodisi da je bila nagnata ali pa dosežena od ognja.

Kapitan se je rešil zadnji,

in sicer se je vrgel s kakšnimi šestimi ali sedmimi možmi posadke v zadnjem hipu v vodo. Točno število mož, ki se niso mogli rešiti, sploh še ni znano. Eni pravijo, da jih je 20, drugi 30 ali še več.

Drugi častnik ladje je izjavil, da je bil parnik opremljen z vsemi varnostnimi napravami pred požarom. Posadka je dvakrat na dan morala biti v pripravljenosti za požarne vaje. Ko je bil dan alarm, je bilo vsa moštvo v petih minutah zbrano na palubi. Toda okoli šestih se je videlo, da ni moči ničesar več storiti. Zrak je bil tako vroč, da se ni dalo več vzdržati. V kabinah prvega razreda je divjal tak ogenj.

kakor v plavžih,

in se je širil s neverjetno naglico. Rešilne čolne so spustili v morje ob valovih, ki so se dvigali 4 do 5 metrov visoko, vrhu tega pa ni bilo videti niti ene pеди pred seboj. Izjave, ki so jih dali mornarji ministru za trgovsko mornarico Mayerju, kažejo, da

posadka izprva ni pripisovala ognju velikega pomena.

Toda že v nekaj sekundah je zavzel uprav katastrofalno razsežnost. Uvedena je uradna preiskava.

Listi opozarjajo na podobno nesrečo, ki je lani dohitela francoski veleparnik »George Philippare« in smatrajo, da teh zaporednih nesreč v francoski trgovski mornarici ni mogoče pripisati samo golemu slučaju in nesreči, marveč da niso izključeni tudi

atentati in zlohotne poškodbe s človeško strani.

Minister za trgovsko mornarico Meyer je izjavil poročevalcem Havasa, da so vzroki nesreče, ki je zadela veleparnik »Atlantique«, zelo nejasni. Čudno je, da se je mogel ogenj v tako kratkih hipih katastrofalno razširiti po vsem parniku.

Usoda gorečega trupa

Je že vedno nejasna. Opoldne so se vlačilci iz portlandskega pristanišča skušali približati ladji in pogasiti ogenj na krmi. Potem bi jo zavlekli v pristanišče. Toda parnik plava še visoko na morju in se nagiba na tran. Voda ga čene zelo počasi. Zato zavržejo, če ni mogoče reči, kakšna bo njegova usoda.

Vprašanje Zeleznih vrat

Važna pogajanja med nami in Romunijo

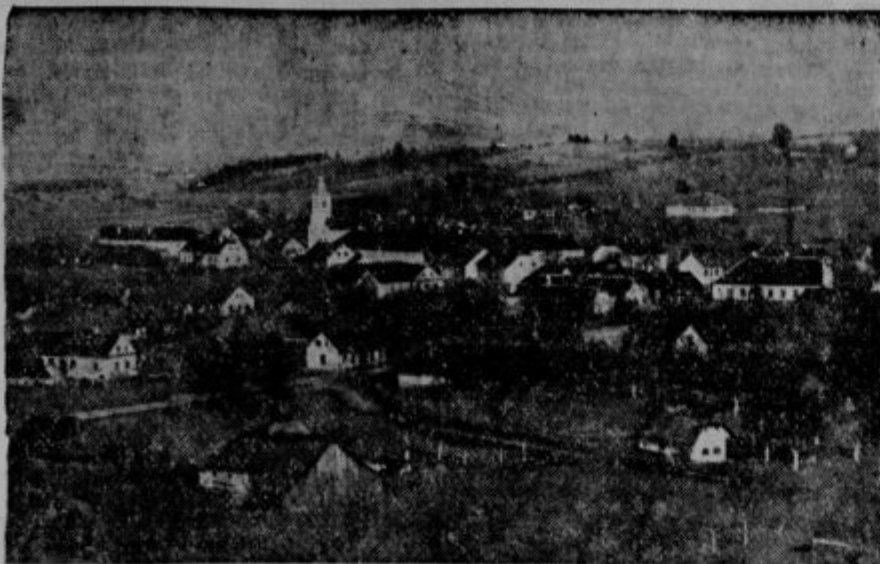
Banatski Romuni dobe kulturno avtonomijo

Belgrad, 5. jan. 1. Po obvestilih iz leta 1929 so bile sklenjene med našo državo in Romunijo sledeče konvencije: o pupilnih blaginjah, o ohranitvi obmejnih znakov, o državni pripadnosti, o izmenjavi arhivov, o razdelitvi stroškov ob prijliki izgona tujecev, o pravni podpori v civilnih in kazenskih zadevah, o reguliranju privatnih dolgov v avstroogorskih kronah, o preprečitvi dvojnega obdavčenja in o zaposlitvi in zavarovanju delavcev. Vse te konvencije svoječasno niso bile ratificirane. Po zadnjem sporazumu, ki je bil dosežen v Belgradu med našim zunanjim ministrom in romunskim zunanjim ministrom Titulescom se bodo sedaj vse gori navedene konvencije ponovno pretresale in revidirale na posebni konferenci, ki bo 12. januarja v Belgradu in kateri bodo prisostvovali zastopniki Romunije in naše države. V smilu istega

sporazuma se bo na tej konferenci razpravljalo tudi o cerkveno-šolskem vprašanju v Banatu, zlasti po tako zvanem blejskem sporazumu, ki predvideva kulturno avtonomijo za Romune v Banatu, dalje vprašanje premoženjske obremenitve 14. srbskega obmejnega polka. Premoženje te občne aršaka 37.940 juter gozda, ki so v Romuniji. Posebno važno je vprašanje, ki se bo prav tako obravnavalo na tej konferenci in ki ga forsira zlasti Romunija, in sicer vprašanje veteranske konvencije, s katero bi se olajšal tranzit romunske živine čez jugoslovansko področje. Nadalje bodo pretresali vprašanje o odškodnini za razne ekspropriacije in razna hidrotehnična vprašanja, med drugim vprašanje železnih vrat (Džerdžaklske klisure), ki je neizmerne važnosti za vse Podonavje.

Slovenci na Madžarskem

K nameravanemu današnjemu predavanju v radiu

Slovenske vasi na Madžarskem: Dolnji Senik. Na skrajni levici v daljavi mesto Monošter, za pobočjem sta vidni vasi Slovenska ves in Štefanovec

Nasha severna slovenska zemlja — grob davnih dedov tam ob Blatnem jezeru! Vzeli so nam Madžari ob svojem prihodu ljudi, jezik in kulturo, da so si zgradili svojo moč. In zatem so krčili slovensko zemljo, ped za pedjo, skoraj do Mure... Raba je ustavila to prodiranje, Monošter je mejna trdnjava! Kot za spomin na vse krivice, prizadejane Slovincem, imajo še danes Madžari v svoji državi naše brate — nekaj tisočev jih je, slovenske krvi... Grozoten spomenik preteklosti — živ grob od naše severne meje v Slovenski krajini do Monoštra!...

Tam čez se smehljajo vedra pobočja, a gozdovi po hribovju so kakor bridka senca čez slovensko zemljo! Čez pozabljeno slovensko zemljo... In po vaseh duše — kakor zakopane v ostrje zemlje! Ni klica v svet sredi noči — grobnj molk teži obrabske slovenske vasi... Edina slovenska govorica krepko šumi — toda že kakor smrtni drget! Slovenska duša se ne more več pogledati v polno in zapeti pod nebo svoj žar, svoj bridki trepet... Kakor rudarji, ki so se spustili pod zemljo z zavestjo, da se več ne vrnejo pod solnce nikdar — to so rabski Slovenci na Madžarskem...

Turška kapela na bojnem polju, kjer se je l. 1664 vršila bitka pri Monoštru. Kapela je že v avstrijskem Burgenlandu. V ozadju reka Raba in ozevalje Slovencev

Nag sem bil, pa ste me oblekli

Moste, 5. jan.

Ginljivo božičnico je priredil v sredo popoldne salezijanski Mladinski dom na Kodeljevem v Mostah. Vključ delavniku je vladalo povsod prav praznično razpoloženje, prihajali so v dom najuglednejši možje in obširna dvorana je bila z galerijo vred nabito polna. Prevladovali so pa seveda otroci, katerim je bila v prvi vrsti namenjena.

Intimno slovesnost je še prav posebno povzdignil obisk prevz. knezoškofa dr. Rožmana, ki je s tem vnovič dokazal, kako so mu pri srcu ravno njegovi najrevnejši škofljani. Božičnico je otvoril g. ravnatelj dr. Blatnik, ki je pozdravil predvsem visokega gosta, nato se pa zahvalil številnim dostojanstvenikom, ki so omogočili bogato obdarovanje pridnih in revnih otrok. Predvsem gre zasluga seveda vodstvu doma samega, ki je izprosil darove po Ljubljani, v Kranju, v Trzinu in drugod, mnogo so pa pripomogli seveda tudi domači dobrotniki s požrtvovalno in agilno Vincencijevo konferenco na čelu, ki jo vodi ravnatelj Kocmur.

Pozdravu je sledilo nekaj pevskih in deklamacijskih točk, ki jih je sestavil, uglašil in izvedel agilni voditelj Marijinega vrta, gospod Mihelčič, ki poučuje na tukašnji šoli tudi verouk, vključ temu, da mu noče izplačati občina za to nobenega honorarja. Lep govor o kršč. ljubezni, ki jo neti pogled na jaslice in na božično drevesce, je govoril bivši prosvetni šef, g. prof. dr. K. Capuder, temu pa je sledila še ginljiva božična slika s petjem, prav tako plod truda g. Mihelčiča.

Nazadnje je bilo obdarovanje samo, ki ga je izvršil prevzvišeni sam. Obdarovanih 170 najprijetih in najpotrebnejših dečkov z darili, ki predstavljajo res veliko vrednost. Samih popolnoma novih čevljev je bilo 73 parov, ostalo pa po veliki večini obleka in perilo. Tako je tukašnja krščanska karitas vnovič dokazala v teh težkih časih svojo požrtvovalno ljubezen do bližnjega. Vsi udeleženci, zlasti pa seveda obdarovanci sami, so hvaležni zapuščali lepo in ginljivo slovesnost, hvaležni še zlasti svojemu prevzvišenemu nadpastirju, ki jo je s svojo ljubeznivo navzočnostjo še tako visoko povzdignil.

Bela zima — bela smrt

Irje pri Rogški Slatini, 4. I.

Ob koncu leta smo zagrebli v prerani grob 27. l. Franca Lipnika, mizarskega pomočnika v mizarškem obratu zdraviliške uprave v Rogški Slatini. Pokojnik se je izučil svojega rokodelstva pri Salezijancih na Rakovniku v Ljubljani. Bolj nego mizarstva se je v salezijanskem zavodu naučil modrega vedenja in življenja. Roke, ki ga bodo in so ga že nadomestile, v mizarškem delu, so se takoj dobile; toda angelsko srce, ki bi ga nadomestilo v vrstah čnoh in mladeničev, se ne bo našlo tako kmalu. Pred smrtjo se je v prostovoljni odpovedi odpovedal vsemu, kar ga je vezalo na svet in s pogledom na podobo Brezmadežne se je preselil, kakor je upal, v lepše in boljše življenje. Njegov zgled in spomin ostani svetel med nami!

Nesreča pri delu

Pri podiranju bukve si je zdrobil nogo.

Litija, 5.

V Malnjaku nad vasjo Breg, občina Litija, ima Slatinska graščina obširne bukove gozdove, kjer je prevzel g. Boris Samša, lesni veletržec iz Litije napravo več tisoč komadov bukovih in hrastovih pragov. Dobil je tesače iz velikolaške okolice, ki so doelej brez kake najmanjše nevarnosti že par mesecev potekali par 1000 pragov. V četrtek zjutraj sta zopet dva tesača, ker po dva ponavadi skupaj delata, žagala bukov hlo. Pri tem delu pa je padel odžagan del bukve na desno nogo 31 letnemu tesaču Lužarju Francetu iz občine Lužarje pri Vel. Laščah tako nesrečno, da mu jo je dobesedno zdrobilo oziroma zmečkalo. Ponesrečenega tesača je pripeljal posestnik Jug iz Brega v Litijo k zdravniku dr. Premrovu, ki je ponesrečenca za silo obvezal in odredil takojšnji prevoz v ljubljansko bolnišnico, kamor so ga njegovi tovariši z popoldanskim vlakom spravili.

Kako so v Belgradu zidali

Gospodarska stiska se pozna na zunaj najbolj v gradbeni stroki. Ljubljana to že hudo občuti. Zanimivo pa je, da ta stiska ni povsod enaka, da se torej pomanjkanje gotovine ne pozna povsod v enaki meri. To je seveda razumljivo.

Naravnost razveseljivo pa je, kako malo se je lani gospodarska stiska kazala v gradbeni stroki v prestolnem mestu Belgradu. Lani so tu zgradili 645 novih poslopij, izmed katerih jih je 287 pritičnih, 186 enonadstropnih, 170 pa višjih. V vseh teh poslopijih je skupaj 1349 nadstropij 2110 stanovanj, 5366 sob, 2053 kuhinj, 1538 kopalnice, 217 trgovin, 10 gostiln in kavarn, 15 dvorani, 154 skladišč, 32 delavnic, 194 pisarn, 57 zasebnih in državnih garaž. V vseh novih hišah je 15.305 novih prostorov. Zazidanega je 102.188 m² sveta. Vrednost teh novih zgradb je cenjena 520.687.776 dinarjev.

Torej 520 milijonov je lani Belgrad imel na razpolago samo za nove hiše. Iz tega sledi, da je beseda kriza precej relativen pojem.

Deček bi rad ostal v zaporu

Pred kratkim so v Belgradu prijeli še ne 15 let starega dečka, ki je bil obtožen, češ da je okradel svojega gospodarja. Bil je zaprt. Te dni pa je sodišče odločilo, naj otroka izpuste iz sodnih zaporov ter naj ga vtačnejo v kak zavod za vzgojo takih mladoletnikov.

Zgodilo pa se je, da v nobenem zavodu ni bilo več prostora za novega gosta. Povsod je vse polno. Zato so hoteli fantička kar izpustiti na prosto, kakor ptička iz kletke. Toda deček, ki je sicer zdrav in krepak, se je uprl, da ne gre ven. V terek je prišel sam k preiskovalnemu sodniku ter ga prosil, naj bi smel ostati v zaporu.

PO NAPORIH

hitra pomoč

Takojšnje gretje, pomirjujoče učinkovanje SLOAN-OVEGA LINIMENTA Vam da naglo zložnost in pomoč. Prodira v kožo brez utiranja. — Učinkuje naravnost na vzrok bolezni, na razburjene živce in ranjena mesta. Naglo pomirja bolečine.

Rabite SLOAN-OVO mast proti revmatizmu, bolečinam v križu, išiasu, bolečinam v hrbtu, distorzije in kontuzije in proti vsem vrstam bolezni v mišicah.

Dobiva se v vseh LEKARNAH in DROGERIJAH

SLOAN-ov LINIMENT

odpravi bolečine

*Odobreno od Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja
Sanitetsko odeljenje z rešenjem S. br. 4497 od 15. marca 1932 *

Konec litijske topilnice

Litija, 5. januarja.

Na novega leta dan se je razvedelo po Litiji in okolici, da prično s ponedeljkom podirati vse, kar stoji na svetu topilnice ob železnici ter da bodo v ponedeljek v pisarni najemali delavce za delo. V ponedeljek zjutraj je bila pisarna topilnice kar oblegana od trume brezposelnih okoličanov, ki nimajo nobenega dela, prišlo je najmanj okoli 200 ljudi... V pisarni so potem pričeli zapisovati delavce ter jim sporočili, da bodo vzeti na delo, ko prično s podiranjem stavb in dimnikov, prvo pa se prične demontaža dveh strojin, za kar rabijo v prvi vrsti profesionaliste-strojnike. Kakor izvemo, je celotno premičnino, to je obe strojnici, ena 150 k. s., druga 300 k. s., nekaj specialnih strojev za topljenje svinca ter vse zgradbe (materijal) kupila za zelo nizko ceno neka slovenska železolivarna, ki obratuje na Hrvaškem (Topuska), od sedanjih lastnic »topilnice svinca in srebra«, ki ima sedež na Dunaju in katere predsednik je znani bančnik g. A. Praprotnik. Ta družba mora v teku 6 mesecev podreti stavbe s tremi dimniki vred (65 m, 54 in 40 m).

Z demontažo strojin so pričeli v terek 3. januarja in bodo ves material odpeljali na Hrvaško, kjer bodo preuredili odnotno železolivarno. Prišlo je 6 ključavničarjev, domačinov je pa sprejetih na delo kakih 12. Ti bodo najprej iz stavb odstranili

vsa tehnična orodja stroje itd., nakar pride potem na vrsto podiranje 6 zgradb, na koncu vsi 3 dimniki, zadnja pade potem pisarna..., tako da bo 1. julija ostal ob železnici prazen in pust prostor v izmeri kakih 30.000 kvadratnih metrov. Tako je končana litijska topilnica, v kateri je bila topljena svinčena in srebrna ruda, katero so dobivali podjetka nemški podjetniki iz domačega rudokopa Sitarjevca, potem pa iz Rablja, daljne Afrike in iz kitajskih rudokopov, po vojni pa samo še iz srbskih rudnikov, nazadnje pa se je obrat popolnoma ustavil.

S tem je konec raznim pravdam, katere so vodili okoliški čebelarji proti topilnici radi zastrupljenja čebel, živine, ajde itd. in tudi konec svadenkam, ki so bile izdelane v ogromni množini baš iz svinčene rude, katero je proizvajala med vojno v polnem obratu litijska topilnica. Rudnik svinčene rude nad Litijo Sitarjevca pa je last druge družbe, ki ima sedež v Ljubljani pod firmo Rudarska združba Litija, ki pa ima svoja posebna obratovališča pod hribom Sitarjevcem na šmarski strani, ki pa je tudi že del časa ustavila kopanje svinčene rude, ker je cena na svetovnem tržišču za svinec v Londonu prenizka. Vsekakor pa slovi svinec iz litijske okolice daleč po svetu pod svetovno značko »Littaiier Bleis«, ker je res posebno fine kakovosti.

Smrt pod avtobusom

Ježica, 5. januarja.

Ob pol 6 zvečer, ko je vozil Magistrov avtobus iz Ljubljane proti Ježici, je po nesreči prišel pod avtobus Ivan Krečič, obč. uslužbenec na Ježici.

Nesreča se je pripetila na ovinku vrh klanca na koncu Leskovškove hiše v Mali vasi. Magistrov avtobus je ravno odpeljal od postaje »Ruski car« dalje proti Alešu. Nasproti mu je pridrvel luksuzni avto, ki ni ugasnil žarometov. Bleščeča svetloba je šoferju Magistrovega avtobusa, ki je vozil pravilno po desni strani, zaslepila oči in tako ni mogel videti nesrečnega Krečiča, ki je zašel pod avtobus. Kolo je šlo čezenj in ga hudo poškodovalo. Luk-suzni avto, ki je vozil proti Ljubljani, se je le za trenutek ustavil. K sreči so videli njegovo številko. Nesrečo je zakrivil on.

Povoženega Krečiča so takoj odpeljali z reševalnim avtom v bolnišnico, kjer je ponoči podlegel notranjim poškodbam.

Največji c'borij v Jugoslaviji

Je te dni razstavljen v izložbenem oknu naše knjigarne. C'borij je preračunan za 2800 hostij in tehtal 2450 gramov. Je iz srebra in močno pozlačen, okrašen s 37 pravimi rubini in s štirimi emajli, ki kažejo Srce Jezusovo, Brezmadežno, sv. Terezijo od Deteta Jezusa in sv. Jožela, po c'boriju samem se pa vijejo vzdignjeni (cizilirani) okraski vinske trte in vrtnice. Pogled na umetnino, ki je prav vsa, razen emajlov, delo slovenskega podjetja in slovenskih rok, napravlja res mogočen vtis in smo lahko ponosni nanjo. Izdelala ga je namreč tvrdka »Ecclesia«, (Ljubljana, Prisojna ulica 5), ki je s tem vnovič dokazala, da lahko po obsegu in kvaliteti svojih izdelkov tekmuje z vsakim drugim starejšim in inozemskim podjetjem. Kdor hodi mimo naše knjigarne, naj si tega lepega in zanimivega dela ne pozabi ogledati.

Zgodba zlate ure

Rogaško-Šmarski okraj: 4. I. 1933.

Gre za moško žepno zlato uro z močnim zlatim pokrovcem. Krasen izdelek in točno časovno merilo; nikoli ne prehitiva, nikoli ne zaostaja za pravim časom. Ura lina to edino napako, da se ne more držati svojega lastnika. Dvakrat je bila že izgubljena in dvakrat ukradena. Štirikrat je toraj že zapustila svojega lastnika in to kar lepo razdeljeno na štiri letne čase. Prvikrat se je pred leti izgubila pomladi. Lastnik se je skozi šumo vračal po bližnji domov. V temni noči je izgubil pravo pot in gosto vejevje mu je potegnilo uro iz žepa. Ura se je sicer takoj drugi dan našla, ali bilo je treba zanjo odšteti 400 dinarjev najndnine. Drugič se je lastniku izgubila poleti na strnem klanecu. Spodrsnilo mu je. Padel je po tleh in z njim vred je padla tudi zlata ura. Sebe je pobral, ure pa ni pobral, ker ni videl in ni vedel za njen padec. S prvim jutrom se je vrnil na nesrečno mesto, ki je v tistem trenutku postalo srečno mesto, zakaj našel je, kar je po-grešal. Najdenino si je plačal sam v bližnji restavraciji. Tretjič se je nezgoda zlate ure zgodila jeseni. To pot je bila lastniku ukradena docna iz sobe. Vršile so se poizvedbe in preiskave. Čez štiri leta, zadnjo jesen, jo je sodišče iztožilo in prisodilo ter vrnilo pravemu lastniku. Letošnjo zimo pa je bila zlata ura vnovič ukradena. To je bilo pred desetimi dnevi, ko so bili ljudje za sveti post zbrani v cerkvi pri sklepnih božičnih zornicah. Tat je moral biti domačin. Poslužil se je lestvice in otroka. Po navodilu se je malí »okrivce povzpel po lestvici ter se prikradel v sobo. Preiskal in premetel je vse predmete ter naposled, morda v zadnjem varnem trenutku, pograbil novo zimsko suknjo in zlato uro z verižico vred in izginil v mračno jutro z glavnim krivcem vred. Kdor to bere, ali s tem sliši, naj bo previden, da ne bi kje kupoval opisane zlate ure. Ako se po srečnem slučaju ura še vpeti povrne, jo bo treba, ne z verižico, marveč z verigo prikleniti na lastnika. Sicer pa bi kovačem in trgovinam zmanjkalo verig, če bi hoteli z njimi

Proza in praksa

Ne vemo, če se je še v kakšnem narodu tako razpasla razvada, da morajo kitičice in verzi služiti vsakršnim prozaičnim in praktičnim namenom. Po sejnarskih stojnicah dobite cele kopice sladkornih ovitkov, katerim so pridejani drobni listki s kratkimi »verzic«, večkrat precej oporekljive vsebine. V planinskih kočah in drugih gorskih postajah beremo v spominskih knjigah »pesmice«, ki povečujejo domovino na zelo dvomljiv način. Pri veselih oznijih v poznih urah se kujejo neslanosti, ki se rogajo v obraz celo dobri prozi, kaj še le poeziji. Dimnikarji, manj drugi »obrtniki«, nas vsako leto pozdravljajo z novo letnimi čestitkami v vezani besedi brez vsake miselne zveze, o pesniški vrednosti niti ne govorimo. Kaj porečete na sledečo novoletno čestitko?

»Zalost, tuga, kadar pride, vedno mimo vas naj ide. V hiši Vaši mir ter nade, sloga in ljubezen naj vlada. Jaz na strehi hočem bdeti, v redu dimnike imeti. Ker obrana od požara, to je briga dimnikarja.«

Tudi naša slovenska pratika nam včasih postreže že z verzji, ki niso vredni pratikarja, kvečjemu »pratikarja«. Razglednice z nepotrebnimi »pesniško« navlako so večinoma že prešle iz prometa, zavoljo tega, ker so menda zašle v razne neokusne reklamne naših dnevnikov. Pozeja vendar ni prt, ki naj se z njim pogrne vsaka miza, da nanjo položijo pleče ali pogao, vazo ali igračko. To se razume, da bi bili veseli, ki bi na vseh takih krajih in knjigah, na vseh pomembnejših prostorih in predmetih res našli pesniške drobce. Na Tirolskem, Salzburškem, Bavarskem in drugod noremo na potih in prelazih, na hišah in shrambah, na mostovih in vodnjakih, čitati napise, ki jih je zapela in zapisala ljudska duša in poezija. Tudi pri nas smo včasih, a le redkokdaj in redkokdaj, brali verzje, ob katerih se nam je zbudilo prijetno priznanje. Ali naj zapišemo nekaj zgledov? Preprosto, leseno brezalkoholno gostišče z mizami jedili, brez vilice in nožev je nad vhodom nosilo napis:

»Pri nas je gostje, vse domače. Drugod seveda je drugače.«

Pod solčno uro je stala ob gostilni kamenita miza in na zidu pomemben stih:

»Ura teče, vino teče; ali čas se, nič ne reče, ali sod se prej izteče.«

Nad vstopom v trške toplice sta, naslikana v dveh lesenih stebrih, nosila Zamorec in Evro-pejec reklamno desko s prijaznim zagotovilom:

»Iz kopeli: črni vračajo se beli; to se pravi: bolni vračajo se zdravi.«

Ker smo že pri kopeli, želimo, da se poslej vse naše nameravane reklame in notice okop-ljejo v lepem slovenskem duhu in besedilu, da se bosta Proza in Praksa tako sporazumeli, da ne bo žaljena Poezija.

Jesenice

Ob Novem letu je treba obnoviti naročnino za liste kot so »Slovenec«, »Domoljub« in »Bogoljub«. Za vse te pa ni potreba skrbeti in si s pisanjem kratki čas, pač pa lahko vse to opravite v upravi »Slovenca« v Krekovem domu. Istotam dobite tudi pojasnilo glede drugih katoliških časopisov, predvsem »Vigredie«, »Glasnika«, »Vrtca«, »Angolčka« itd. Ne pozabite, da se danes popoldne ob treh vzprižori v Krekovem prosvetnem domu prelepa zgodovinska drama v 4 dejanjih: Regina Orientis. Kraina oprema, novi kostumi, sijajna razsvetljava, nizka vstopnina.

obharovati pred tatvino in ropom vse ogrožene predmete. Kako se bo nezgoda z zlato uro končala, bomo še poročali.

Ljubljanske vesti:

Ljubljanski občinski proračun

Ljubljana, 5. januarja.

V mestni posvetovalnici je bil 4. januarja razgrnjen proračun mestne občine Ljubljanske. Brž ko je bila objavljena kratka vest v ljubljanskih dnevnikih, že je večerjal prišlo več strank, ki so se zanimale za proračun. Poleg časnikovarjev so prišli tudi gospodarstveniki, ki so si izpisovali nekatere postavke in številke. Proračun bo v mestni posvetovalnici razgrnjen 14 dni. Težavno je, da je na razpolago samo en izvod in morajo ljudje čakati, da

rednem prometu proračun 5.977.517 Din primanjkljaja.

V podrobnostih proračun natanko našteva posamezne postavke glede izdatkov in dohodkov. Tako je omeniti, da je proračunana za prihodek leto najmanjša mestnih poslopij na 2.190.420 (napram lani 2.246.111). Mestni lov je proračunan na 16.000 Din. Zanimivo je poglavje o občinskih davščinah, takšah in drugih dohodkih. V proračun sta vzele zgradbi dveh novih mitnic na Vodovodni cesti in na Kodeljevem z zneskom 200.000 Din. Občinska trošarina je proračunana na 17.767.300 Din (lani na 17.700.000 Din). Tudi tržnina je nekoliko površana in je proračunana za leto na 1.379.000 Din, dočim lani samo na 1.000.000 Din. Veliko je vprašanje gostiščine, ki je v proračunu postavljena z

OTVORITEV
BAR-BUFFET-A

zneskom 2.955.650 Din (lani 2.634.159). Skupno občinske davščine so proračunane na 26.421.980 Din (lani 25.826.799).

Občinske doklade na državne davke so v proračunu vnesene z zneskom 6.908.800 (lani Din 6.252.838).

Pač bo vsakega Ljubljana zanimalo poglavje o cestah, ulicah in trgih. Regulacija Ljubljane z vsemi potrebščinami je v proračunu vnesena z zneskom 2.266.675 Din.

Težko je poglavje o socialnem skrbstvu. Tu so skušali reducirati mnogo postavk, pa je bilo težko. Navedemo samo, da je za zavetišče onemoglih proračunanih 1.270.414 Din, dočim je bilo lani proračunano 2.100.000 Din. Mnogo zahteva tudi mladinsko skrbstvo in razna zavetišča. Zdravstvo zahteva prav tako visoke vsote v interesu javne higiene.

Poglavja šolstva se v podrobnostih za danes ne dotikamo. Omenjamo samo, da je za otroške vrte proračunanih 47.398 (lani 47.974), za devet osnovnih šol in manjšinsko šolo je potreben izdelek 1.489.885 (lani 1.276.054), a za štiri meščanske šole 57.570 (lani 48.300). Mestna ženska realna gimnazija, katere poddržavanje bi bilo pač potrebno, izkazuje na izdatkih 1.414.619 (lani 1.424.469).

Zanimiva so še druga poglavja mestnega proračuna, na katerega se o priliki povrnemo. Velike izdatke zahteva tako zvezni prenosni delokrog. Samo vsakojzi urad potrebuje letos 305.943 (lani Din 339.503), okrajno glavarstvo za ljubljansko okolico potrebuje 123.588, dočim je bilo lani v proračunu samo 50.000 Din. Posebno poglavje je državna policija, za katero bo treba izdati letos 1.000.000 Din, kar je bilo tudi proračunano v prejšnjem proračunu, a leta 1931 je ljubljanska občina izdala za državno policijo 1.479.656 Din. Pri raznoterostih pridejo v poštev policijsko gasilstvo, za katero je namenjena vsota 650.055 Din (lani 659.495), za prostovoljne gasilce pa znesek 34.071, dočim lani Din 57.123.

V izrednem prometu gre v prvič za razne vodne zgradbe, mostove, regulacije mesta, za zgradbo delavskega doma, za katerega je vnesena postavka 4.000.000 Din, in za zgradbo trgovske akademije, za kar prispeva ljubljanska občina 6.500.000 Din.

Kakor rečeno, se s kritičnimi opazkami h proračunu še povrnemo.

jo je imelo naloženo v Zadrugi gospodarski banki. Trenutno razpolaga društvo z inovino v znesku 5226.20 Din.

Poročilo referenta za tečaje in zabavo, g. Žiberne, navaja tri glavne namene tečajev. 1. Skrbeti morajo za praktično izpopolnitev v šoli pridobljene teoretične izobrazbe. 2. Širiti morajo obzorje znanja v trgovskih vedah. 3. Izobraževati morajo članstvo na narodno gospodarskem in socialnem polju. Dozdaj so bili odpravljeni 4 tečaji: 2 za nemščino (nad 100 prijavljenih), 1 za italijanščino in 1 za francoščino. Pristojbina za tečaje je izredno nizka, da jo zmore vsakdo. Brezposelni člani plačajo polovično pristojbino.

Predsednik nadzorstvenega odbora, g. Vrhovec, je pregledal društvene knjige in našel vse v najlepšem redu. Predlagal je absolutorij, ki je bil z odobravanjem sprejet.

Sledile so volitve novega odbora, v katerega so bili s 4-5 večino izvoljeni: Predsednik: Josip Beber; podpredsednik: Ivan Andolšek; podpredsednica: Vilma Mikek; tajnik: Viktor Kozamernik; namestnica: Slavica Barle; blagajnik: Svetko Marn; referent za tečaje in zabavo: Ludvik Žiberna; odborniki: Alfred Pischl in Anica Kitzer; nadzorstvo: Lojze Vrhovec in Albina Dovžan; razsodišče: Ivo Milač, Viljem Benik in Olga Rihtar.

Občni zbor je bil zaključen ob pol 11 v najlepši slogi in v optimističnem razpoloženju vsega članstva.

Kaj bo danes?

Drama: Ob 15: »Vodac. Izven. Znižane cene. — Ob 20: »Carjevič Aleksej. Izven. Znižane cene. — Ob 20: »Pri belem konjčku. Izven. Znižane cene.

Rokodelski dom: »Cvrček za pečjo. Ob 17. Hotel Metropol: Občni zbor »Zivalice. Ob 10. Kino Kodeljevo: Ob 15.30, 17.30 in 20 »Pod lažno zastavo.

Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marijin trg 5, in mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

KAJ BO JUTRI?

Drama: »Utopljenec. Izven. Znižane cene. Opera: »Nižava. Red D. Kino Kodeljevo: Ob 20: »Pod lažno zastavo. Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded. Mestni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20.

*

Mestna občina Ljubljanska bo v ponedeljek, dne 9. januarja 1933 na rojstni dan Nj. Ved. kraljice Marije razobesila na vseh svojih poslopijih državne zastave. Vabim vse hišne posesnike in ostale meščane, da razobesijo državne zastave. — Župan in mestni načelnik: Dr. Dinko Puc, s. r.

Igra »Cvrček za pečjo« na odr. Rokodelskega doma. Občinstvu izredno priljubljeno igranje »Cvrček za pečjo« bo uprizorilo danes rokodelsko društvo kot popoldansko predstavo. Režijo vodi gosp. R. Ganoni. Vstopnice se dobivajo v predprodaji danes dopoldne od 10—12 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Pričetek predstave je točno ob 5 popoldne.

Kitajska misijonska razstava se danes na praznik sv. Treh kraljev ob osmih zvečer zaključuje z veliko misijonsko prireditvijo v veliki unisoni dvorani. Vsi dosežani obiskovalci razstave, preprosti in inteligentni, so bili prav zadovoljni, kar

nam pričajo neštete izjave, da toliko lepega in poučnega niso pričakovali od razstave. Interesente opozarjamo, naj danes, ko je zadnji dan razstave, ne prezejo ugodne prilike, ki na tako lahek način toliko nudi o kitajskem verstvu, kulturi, umetnosti in sodobnem življenju.

Nova zaupnica mestnemu županu. Za onimi mestnimi občinskimi četi, ki so smatrali za umestno, izraziti g. mestnemu županu svoje zaupanje, so prišli sedaj na vrsto tudi mestni uslužbeniki, ki so mu »čeraš ob 11 dopoldne. kakor poroča »Slovenski Narod«, izročili posebno resolucijo, v kateri mu neomajno izražajo svoje zaupanje in spoštovanje ter protestirajo proti raznim »sklevetam« in agitacij, ki se kaže dognaja proti g. županu. Malo čudno se nam zdi, da delojemalci, pa naj bodo tudi z akademsko izobrazbo in celo organizirani v tako veliki organizaciji, kakor je Zveza organizacij magistratnih uslužbencev, izražajo zaupanje in spoštovanje predstavniku svoje delodajalke. Ali je to sploh potrebno, ali so tako ginljivi prizori, kakor je bil večeraj na magistratu, sploh umestni? Saj je službena dolžnost mestnih uslužbencev, da spoštujejo in zaupajo g. županu; če bi bilo to drugače, bi jih moral spraviti g. župan v disciplinarno preiskavo! Kako bi tudi izgledalo občinsko gospodarstvo, če bi se moral župan za spoštovanje in zaupanje

KOŠAK
PREŠERNOVA ULICA

(Glej insert)

plačanih nastavljenecv šele boriti? Ni bilo treba te zaupnice, saj dandanes ni nikjer pri nas kakšne organizacije delojemalcev, ki bi se upala v primeru umestnosti izraziti eventualno kako nezaupanje delodajalcu. Tudi organizacija mestnih uslužbencev bi tega ne zmogla, zato tudi njena zaupnica nima prave etične veljave — s čimer pa nečemo odrekati g. županu kakšnih resničnih zaslug za mesto, niti ne dobre volje mestnim uslužbencem. Toda vsa stvar diši le po malo pretiranem (morda celo narodenem?) oportunizmu. Sicer pa čemu take igre s prikritimi kartami? Povejte konkretno, katere so tiste klevete in kakšna je tista akcija proti g. županu, potem bo javnost mogla šele presoditi, koliko so morebitni očitki resnični in koliko ne. Ne-pošteno obrekovanje se je vedno samo sodilo, pa brez takšnih zaupnic. Pa vendar, da ne smatrajo g. župan, gospodje sedanjih občinski svetniki in vodstvo organizacij mestnih uslužbencev zdravo kritiko »javnosti« za tako agitacijo in za obrekovanje? Kritike take resolucije ne bodo mogle zadušiti, če pa gospoda hoče onemogočiti obrekovanja, naj jih navede in temeljito zavrne!

Umetninska razstava v Jakopičevem paviljonu je odprta samo še danes od 10 do 16. Razstavlja 25 likovnih umetnikov 125 slik in plastik.

Prebivalstvo dolenskega predmestja se obvešča, da se je z novim letom v mitnici na Dolenski cesti št. 22 otvorila državna pošta, telegraf in telefon VIII. Začasno posluje le pošta. V prihodnjih dneh bo na razpolago javnosti tudi telegraf in telefon ter javna govorilnica.

Kurzi za srednješolce. Za srednješolce, ki ne smejo radi slabega semestralnega uspeha posesti razreda, so otvorili 10. januarja pripravljani kurzi. Prav tam se nudi pomoč dijakom, ki so slabi v posameznih predmetih in dijakom, ki se pripravljajo za nižji ali višji tečajni izpit. Vse predmete poučuje strokovnjaki. Informacije dajejo in sprejemajo prijave iz prijaznosti: Zvezna knjigarna v Selenburgovi 7, antikvarijat Jamnik na Starem trgu št. 10 in na Boršnikovem trgu 2; poslednje dnevno od 10 do 12.

Mi hočemo izprazniti zimsko zalogo,

zato smo naslavlili nedosegljivo nizke cene. Podvzajale se, nakup je ugoden. Trgovska hiša

Ant. Krisper, Ljubljana

Mestni trg 26

Stritarjeva ul. 1-3

Izjava. Neki delomržež nadleguje po Ljubljani stranke s prošnjo za podporo pod pretezo, da je sorodnik ali celo brat sedaj enega, sedaj drugega izmed naju. Podpisana izjavljaja, da nima nobeden naju sorodnika ali brata, ki bi prošil podpore, nadležnega delomržeža pa naj nadlegovana stranka naznani najbližjemu stražniku. — Lovro Sedej C. M. — Ignacij Slana C. M., kurat v bolnišnici.

Mestni socialni urad je še vedno stalno oblegan po raznih prošilcih. Od jutra do 2 popoldne stoji pred vratmi v Mestnem domu dolge vrste brezposelnih delavcev in družinskih mater, ki prošijo za razne podpore, največ v živilih in obleki. Povprečno odpravijo dnevno nad 500 strank. Socialni urad bi bil seveda v veliki zadreg, če si ne bi pomagal s pomožno akcijo, ki traja še vedno. Prispevek mestnega uradništva in uradništva mestnih podjetij je dal okoli 10.000 Din za pomožno akcijo.

Duša draga, zlato moje, kam pa danes pohitiva, — »Ko končava posle svoje, se pri Slamiču dobiva!«

Trije kralji. Že leta in leta ni bilo v času od Božiča pa do praznika sv. Treh kraljev, ko po stari navadi koledujejo otroci, oblečeni v tri »kralje«, toliko teh trojic, kakor si jih mogel videti letos. V trgovinah in javnih lokalih so si podajale te trojice kar kljuko. Je to pač posledica krize in pomanjkanja, v katero so zašli revni sloji našega mesta. Tudi izkupiček posameznih trojic je bil le majhen, ker je bila pač prehuda konkurenca.

Dunajsko cesto urejujejo. Zadnje mesece so Dunajsko cesto v marsičem popravili in uredili. Zlasti so lanko jesen speljali po cesti kanalizacijo do konca vojašnice. Zdaj urejujejo še oba hodnika od železniškega prelaza do mitnice. Desni hodnik je že uravnan, ob njem so vloženi kameniti robniki, levi hodnik pa so začeli urejevati zdaj po novem letu. Oba hodnika sta močno dvignjena nad cesto ter so ju morali precej nasuti. Cesta sama se zdi zdaj veliko širša, zlasti se, ker so izkopali iz ceste tudi vse tako imenovane »konfine«. Pešci so dobili z urejenim hodnikom že dolgo željeno in zahtevano dobro samostojno pot, kjer so varni pred kolesarji. Toda pred uravnavo hodnikov so obljubili, da bodo tudi za kolesarje preskrbeli udoben krostor ob cesti. Tega prostora zdaj še ni ter morajo kolesarji voziti po največjem blatu in čez vse jame, kjer so prej stali »konfine«, vedno v nevarnosti pred drvečimi avtomobili in avtobusi. — Zadnji čas je, da vso Dunajsko cesto vsaj do konca vojašnice poštno tlakujejo. Šele tedaj bo cesta uporabna brez nevarnosti kakor voznikom in avtomobilistom, tudi kolesarjem, ki jih je na tej cesti pač največ. — V Linhartovi ulici so napravili ob Dunajski cesti namesto hodnika tlakovani prehod za pešce. Tak prehod te dni delajo

tudi čez Dunajsko cesto pri gostilni Katič. Zelo koristno bi bilo, ko bi ob tej priliki tlakovali začasno vsaj pred mitnico cesto v vsaj širini z obema hodnikoma vred. Prav tako naj mestna občina zadostno nasuje hodnik pred železniškim prelatom na Dunajski cesti, ker je tamj tako blato, da je vsak prehod skoraj nemogoč.

Manipulacije pri OUZD. Pred malim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. gosp. Ivan Kralj, se je večerjal dolgotrajna razprava proti uradniku M. B., ki se je epozabil tako daleč, da je začel na svojo roko manipulirati v tako zvanem ekonomatu, ki mu načeluje socialni uradnik Rafael Petrič. Obtoženi M. B. je bil sprva zelo marljiv in ambiciozen ter je med uradnim poslovanjem dosegel malo maturo. Razne neprilike so ga tako deprimirale, da je potem začel iz obupa posegati po tujem denarju in začel manipulirati z različnimi uradnimi posli. V prvi vrsti se je spravil na premo, ki ga je dobavljala 48 uradnikom TPD in je tam napravil prve povere. Zšel je še dalje in je gotove tvrdke zvaljal na napačno pot. Na ta način so ugotovili, da si je prilastil najmanj 82.000 dinarjev denarja OUZD. Lani poleti so prišli njegovim manipulacijam na sled. Razprava je trajala od 9.30 do 13. Podala je marsikatero zanimivost, ki v prvi vrsti ne obremenjuje toliko OUZD, marveč slone na zaupanju posameznih uradnikov. Mladi ambiciozni uradnik je imel družinsko ne-rečo in zato je začel sežati po tujem denarju. Vse je priznal, toda obremenjeval je svojega šefa, kar se je izkazalo za neresnično. Zaslanih je bilo mnogo prič, uradnikov OUZD, ki so dostikrat v drastičnih elikah pokazali, kako se posluje pri tako velikem uradu. Obtoženi je bil obsojeni na 20 mesecev strogega zapor, v izgubo častnih državljanskih pravic za 2 leti in v povračilo odškodnine OUZD v znesku 82.025 Din 75 par. Privatne oškodovane stranke pa so se zavrnile na civilno-pravno pot. Zagovornik dr. Hinko Tuma si je pridržal pravico priziva, prav tako državni tožilec dr. Lavrenčak. Obtoženec je takoj nastopil kazen.

Nesreča kolesarja. Večeraš jutraj se je pripetila v Janševi ulici resna nesreča. 16letni mešarski vajenec Konrad Hojs pri mojstru Ivanu Müllerju v Janševi ulici 15 se je peljal s kolesom v jutranjem mraku po domačem dvorišču. V mraku ni opazil ojesa voza, v katero se je zaletel. Dobil je hude poškodbe v trebuhu. V bolnišnico ga je prepejal reševalni avto.

Mladi tatilci. Večeraš smo poročali o aretaciji štirih dečkov, ki so kradli po raznih izložbah in trgovinah. Na podoben način so pred kratkim izginila iz izložbe Nove založbe na Kongresnem trgu razna dragocena polnilna peresa. Policija je skušala doznati, če so ti tatilci ukradli ta polnilna peresa, toda tatilci so odločno zanikali. Poleg vlovov v izložbe so se tatinski dečki specializirali zlasti na odpiranje cerkvenih puščic in so na ta način odkrili nekaj ljubljanskih cerkev.

Kemični čisti obleke šimenc. Kolodvorska ulica št. 8.

Pumparec, obleke, trenčeot najceneje pri A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Prikojevalni tečaj krojačem, šiviljam, damam za samoporočbo tudi šivanje, pričetek 16. januarja. Krojno učilišče, Šmartinska 24.

Dobrodelne nakaznice
Vincencijeve družbe po 25 par

Umevno je, da pri sedanjih stiski tudi najbolj poštvalni dobrotniki revežev obrnejo v roki vsak dinar, ki ga izdajajo. Zadnje tedne so nam dosežani dobrotniki revežev ponovno izražali željo, da napravimo v promet nakaznice po 25 par, ker pri pomankljavi denarja nakaznice po 50 par ne zmorejo več. To opravičeno željo prijateljev krščanske dobrodelnosti smo upoštevali ter oskrbeli bloke z nakaznicami po 25 par, ki pridejo v doglednem času v promet.

Gotovo ustrezemo vsem strankam, ki so se došle tako poštvalno posluževale nakaznic Vincencijeve družbe, ako jim podamo nekaj pojasnili, kako se je v preteklem letu akcija z dobrodelnimi nakaznicami obnesla. Med številne stranke ljubljanske mesta smo razpečali nakaznice za 140.000 Din. Ubožci najrazličnejših stanov so se z nabranimi nakaznicami morali zglaševati v Karitativni pisarni, ki jim je potem nakazovala najrazličnejše življenjske potrebnosti, in sicer: špecerijskega blaga za 69.000 dinarjev, kruha za 6000 Din, zajtrkov v mekarni za 22.000 Din, obedov v Ljudski kuhinji za 21.000 Din, stanarina in obleka za 4000 Din, za 19.000 Din nakaznice pa nam ni bilo še predloženih v izplačilo. Iz navedenih podatkov lahko dobrotniki ubožcev povzamejo, da je ideja nakaznic kljub posameznim zlorabam jako posrečena ter tudi vsega priporočila vredna.

Moste pri Ljubljani

Naše prosvetno društvo priredi drevi ob ¼8 narodno igro »Zaklade« v 4 dejanjih. K obilni udeležbi vabi — odbor.

Ljudska kuhinja Elizabetne in Vincencijeve konference. Karitativno delo je gotovo bolj zapisano v knjigi življenja, ki je mi s svojim slabotnim umom ne moremo prav spoznati, gotovo pa bolje, kakor pri ljudeh, ki tega dela ne poznajo, ga ne cenijo marveč ga celo omalovažujejo, prezirajo in pogosto ovirajo, če ne tudi mečejo polena pod noge delavcem na polju dobrodelnosti. Nalocjevanje je le-teh delež in neveljnost, ki je plačilo sveta. To sem hotel povedati tistim, ki jih tiče. Kdor hoče razumeti, bo razumel. — Dobrodelna kuhinja v »Ljudskem domu« v Mostah pa napreduje tudi proti volji nekaj godrnjavsov in zabavljačev, ki jih ne manjka nikjer. Saj bi bil čudež, ako bi jih ne bilo v Mostah, kjer so razmere — te ali one — vse drugo ko rožnate. Nekaj drugega je delati kakor se širokosti. — Danes lahko rečemo, da ta naša kuhinja s poštvalnim sodelovanjem dveh ½ sester družbe sv. Vincencija P. teš glad dnevno že okrog 45 potrebnim osebam. — Ni naša krivda, ako jih ne more večkrat dnevno docela nasiliti. Saj je treba prav vsa sredstva izprositi od dobrih src poštvalnih soljudi. Prav tako ne moremo nič za to, ako ni mogoče prehraniti več sto in sto — nekaterih bolj drugih manj — potrebnih. Saj se podpirajo z opoldansko hrano med drugim celo taki, za katere je po zakonu dolžna skrbeti — občina. Zato vsako kritiko od te strani dostojno a odločno ponovno zavrnemo. — Ponavljamo še enkrat: 1. Kosilo v »Ljudskem domu« dobi samo tisti, ki se prijavijo v »Salezijanskem mladinskem domu« in prinese od tam legitimacijo. V tem pogledu zahtevamo red! — 2. Dobi pa kosilo tudi tisti, ki se zgledajo z večjim številom naših kuponov s tiskanim besedilom: 25 par — Ljudska kuhinja Moste. — Ti listki v polah po 16 kuponov se prodajajo po hišah. Prosimo samo, da se v obilnem številu kupujejo, ne pa — kakor se je že pripetilo — prodajalec ponekod neuljudno, da ne rečem sirovo zavračajo. Kupon se dobivajo tudi v omenjenem mladinskem domu in v obeh prodajalnih konzumnega društva na Zaloški cesti. — Še to-le: Vse one, čeprav lačne, ki prihajajo v našo kuhinjo prositi hrane z listki, kakršne prodaja občina, moramo zavračati, kakor nam je žal. Toda če ne dobimo podpore od tam, kamor se steka denar, se vendar to ob sebi razuma.

F. K—n.

Cvetković I. Živojin:

Božični običaji Staro-Srbijancev

Jutri bomo slavili mi Srbijanci in vsi ostali pravoslavni verniki božič. Naša božična simbola sta badnjak in slama, katerih se še točno drže kmetje — edini varuhi čiste tradicije božičnih in drugih versko-popularnih običajev.

Poskušal bom v pričujočem članku opisati, kako se praznuje božič pri nas Staro-Srbijancih, seveda s pripombo, da imajo razni kraji Srbije razne modifikacije v božičnih običajih. Običaji prenašanja jaslje in zvezde so ohranjeni le malokje po Srbiji, med tem, ko je simboliziranje badnjaka in slame zvesto ohranjeno povsod.

Po pravoslavnem cerkvenem predpisu se morajo verniki postiti šest tednov božičnega posta. Kmetje, ki se zvesto drže cerkvenih predpisov, se postijo vso to dobo. Temu pa sledi dokaj dolga doba »mesojeda«, ko smejo jesti meso do štiri-desetanskega posta. V postnem času jedo verniki le vegetativno hrano. Pokesani in očiščeni od grehov gredo na to v cerkev na bdenje in sveto obhajilo. Trudni od posta in dela se kajpada vesele najlepšega praznika v letu, praznika Kristusovega rojstva, ko angeli zapojejo: »Slava vo višnjih Bogu i na zemlji mir, v čelovječjih blagovoljenijeh!«

Božični ali badnji večer

Na »predvečer Božiča«, kar pomeni sveti večer, se vrše vse priprave za proslavo božiča. Žene mešajo in kraste kolače in kruh, pripravljajo postno jed, imenovano »pita«; gospodar ali sin zakolje mladega prašička — božičnika; vsa družina je na delu in čiščenju hiše, posod itd. Pred solničnim zahodom vpreže gospodar vole v voz, napolni torbo z žitom ter vtakne v njo še majhen kolač, pripravljen vprav v ta namen, tako zvani »badnji kolač«. S tem se odpravi v gozd, da si poišče badnjak. V ta namen si useka tri mlada cerova drevesa. Največje in najlepše drevesce nameni za glavni badnjak, zato ga odcepi na spodnji strani, tako da dobi drevo lepo, belo in gladko čelo. Prvo iver, ki pri sekanju odskoči, spravi v torbico, da ga ponese domov in shrani za drugi božič. Ko je badnjak na tleh, se gospodar prekriža, nato popije drevo z žitom, prelomi badnjakov kolač čez parobek in izgovarja: »Bodi nam srečen badnjak! Košček kolača daruje zemlji, kjer je izrekel simbol božiča, badnjak imenovan, košček zaužije sam, ostalek kolača pa ponese domov, da ga pokusi tudi vsa njegova družina. Potem useka še dvojce mlajših

spodar, ki mora tudi imeti rokavice, vzame v desno roko glavni badnjak, v levo pa vejico in nekaj iveri, prestopi z desno nogo prag svoje hiše in pozdravi: »Dober večer in srečen nam badnji dan!« Gospodinja odgovarja: »Dober večer, srečnega nam naj Bog dale in posiplje gospodarja in badnjak z žitom. Gospodar položi badnjak nad ognjišče na prizidek in ga trikrat preloži; vejico in iverje podtakne v ogenj, da z iskrami zagore, nekaj vejic pa nese v sobo, kjer jih položi v peč. Ta postopek (samo v skrajšanem ceremonijalu) se ponovi še dvakrat z ostalima drevesoma. Ko pa stopi gospodar četrtič v hišo, prinese velik, v ta namen pripravljen snop slame in ga izroči gospodinj, ki ga obšipava z žitom. Gospodinja, prevzemajoč ta snop slame, začne glasno kokodajati, oponašajoč kokoš, zbrani otroci pa čivkajo in pulijo slamo ter spremenjajo gospodinj v sobo, kjer ta odloži v pripravljeni kot vso slamo. Gospodar zajame tu v pest šop slame in ga začne vezati v vez, gospodinja, ki isto dela, ga vprašuje:

»Kaj vežeš?«
»Vežem vole,« odgovarja gospodar.
»Koliko jarmov?«
»Pet najboljših, — a kaj vežeš ti?«
»Vežem krave, dvajset najboljših mlekaric,« odgovarja gospodinja.

Gospodinja mu sezuje opanko na desni nogi.

Potem jo izprašujejo vsi ostali člani družine, nakar si stavljajo medsebojna vprašanja, ki izražajo želje, da bo pri hiši vedno zdravja, potrebnega denarja, dobrega žita itd.

Nato pregrne gospodinja slamo s čilimi, domačimi preprogami, vse to pa še z lepim platnenim prtom in okrog tega razpostavi vzglavnice, ki se rabijo ta večer namesto stolov. Razstlana slama, prekrita s preprogami in prtom, zamenjuje mizo in gospodinja nanosi sedaj posode s sadjem, orehi, slivami, smokvami in rožiči ter s približki — veliko božično pogačo, na katero nasuje gospodinja soli, belega in rumenega sladkorja ter vsadi v pogačo božično svečo, pa jo postavi na badnjak na ognjišču. Božična sveča mora biti iz čistega voska, ročno izdelana in okrašena s tolakerimi voščnimi obročki, kolikor članov šteje družina. V glinasti kadilnik natresejo nato žerjavico ter jo posipljejo s kadilom, nakar zažgo svečo na pogači in gospodar pokadi badnjak, sebe in vso moško, potem žensko družino, gospodarica pa vso hišo in živinske staje. Gospodar se prekriža in moli k Bogu in badnjaku, poljubi badnjak in pogačo ter pokusi sol in sladkor. Njemu sledi po vrsti vsa družina. Nato odidejo v sobo, še enkrat se priporoče Bogu, nato pa posedejo okrog slamnice, da po molitvi použijejo postavljene eladkosti, ki so postnega značaja. Nato se razdeli del božične pogače in ostala postna večerja ter pije domače žganje in vino. Družina poje lepe božične pesmi, pripovedujejo si pravljice in slave prihod ter rojstvo Kristovo. Ura počitka prihaja. Sobo polagoma pospravijo in pripravijo za počitek. Vso noč gori v sobi luč. Otroci in vsa ostala družina morajo slamo skrbno čuvati; nihče ne sme bosonog stopiti na njo, tudi se ne sme z njo igrati. Slama je v hiši simbol božjega ležišča.

Slavje ostalih božičnih praznikov

Prvi božični dan. Ko se oglasi prvo petelinje petje, je že vsa družina na nogah. Nad gorečim badnjakom zavrti gospodar na ražnju pripravljene prešičke. Mladež in vsa ostala družina se oblači v praznično obleko in se odpravlja na sku-

Ruski ledolomilec »Malygin«, ki je znan po mnogoterih znanstvenih polarnih ekspedicijah, se je ob vzhodu v ledeneli Fjord težko poškodoval, tako da je bila posadka 100 mož v obupnem stanju. Toda ledolomilec »Lenin« in »Sedov« sta rešila »Malygina«, da je z lastnimi stroji srečno priplul k Svalbardskim otokom.

pen odhod k slovesni jutranji maši v cerkev. V krajih, kjer imajo v bližini cerkev, se udeleži vsa družina tudi slovesne polnočnice.

Ob prvi jutranji zori je božična pečenka že pripravljena za družino, ki se veselo vrača iz cerkve. Badnjak nad ognjiščem pregoreva in gospodar naznanja s streljanjem iz puške vsej vasi, da se je v njegovi hiši začel slovesni božični dan. Gospodinja prinese iz studenca v glinastem vrču sveže vode, s katero se ponovno umije, z ostankom vodo pa oblije gospodarja, kakor vso ostalo družino. Nato prižgo božično svečo in kadilnico, s katero okade vso družino in opravijo jutranjo molitev: po tej pozdravi gospodar vso družino z »Hristos se rodi!« a družina mu odgovarja: V istinu se Hristos rodi! Vsa družina pristopa h gospodarju in mu poljubi roko, potem se medsebojno pozdravijo s poljubom, želeč si »Srečen božič!«

Gospoda odide v hlev ali stajo po najmlajšega in najboljšega vola, katerega izvede na dvorišče pred hišni prag. Tu počaka, da ga gospodinja pokliče, naj privede živinč kot gosta v hišo. Gospodar vodi vola v hišo in pri tem skrbno pazi, da prestopi vol z desno nogo čez hišni prag, nakar pozdravi gospodinj: »Hristos se rodi in srečen nam božič!« Gospodinja odgovarja pozdrav in posiplje gospodarja in vola z žitom, katerega ima v situ. Nato vzame iz sita kolaček, ki ima v sredini luknjo. Žito, ki ga ima v situ, ponudi volu; kolaček pa mu natakne na roga in ga prelomi, nato pa ga daje voličku. Pri tem delu ga blagoslavlja z besedami: »Bodi srečen, naš današnji gost!«

Po tem običajnem obisku se pripravi zopet jedilnica na slami. Razvrste se vsa postna jedila prejšnjega večera, k tem pa se pristavijo tudi neposne jestvine, kakor so mlado maslo (kajmak), mleko in pečenka. Razumeti moramo, da veljajo tu kot nepostne vse mastne jedi, tudi sir, kajmak, jajca in kajpada meso sploh. Ko je vsa družina po vrsti pokusila postne jedi, blagoslovi te gospodar, ki potem prvi vzame sir in pečenko, za njim pa vsa družina.

Opoldne se pričakuje obisk božičnega gosta. Vsaka družina že pred prazniki povabi svojega božičnega gosta »položonika«, malega dečka ali starejšega prijatelja. Povabljeni gost pride z rokavicami in že pred hišo pozdravi, nato vzame vejico in nekaj iverij od badnjaka pa prestopi z desno nogo prag hiše ter ponovi božični pozdrav. Nato stopi k ognjišču, poljubi badnjak in čestita vsej družini. Z vejico brska po ognju, da lete številne iskrice, med tem pa izgovarja: »Kolikor iskrice, toliko vam zdravja, dece v zibelki, živine v hlevu, kokoši v kokošnjaku, novca v blagajni, žita v žitnici itd. Nato spusti verigo nad ognjiš-

čem — da bi krave dajale dosti mleka — pozdravi vse in poljubi, nakar stopi v sobo, kjer vrže prineseno vejico v peč.

Gospodinja izredno počasti gosta, saj mu odkaže najboljši prostor v jedilnici: posadi ga na lepo pisani in okrašeni podglavnik. Da ji bo mlado maslo (kajmak) vedno dobro in debelo, ogrne gosta z debelim ogrinjalom iz konoplje in lanu, in mu sezuje opanko na desni nogi, katero shrani za čas obiska na podstrešju. Nato razrežejo kolač in pijejo v božjo slavo.

Gospodinja postavi na »mizo« sito z žitom, na sito pa »božični kolač«, (posebej za svečanost tega obiska napravljen kruh). Ta kruh je lepo okrašen s smokvami iz testa, v sredini pa leži pečeno jabolko, tudi iz testa narejeno. V to jabolko je vtaknjena blagoslovljena vejica. Na kruh postavijo še božično svečo, ki jo prižgo, s kadilnico pa se vsi po vrsti okade in pomolijo k Bogu. Gospodar dvigne svečo s kruha, vzame kolač v roke, svečo pa postavi v sito z žitom. Z križem prereže kruh, polije ga dvakrat med sitom z dvema čašama vina, nato pa kruh z gostom obrne trikrat v krogu, spremenjajoč to delo z molitvijo. Potem prelomijo kruh, vendar pri tem pazijo, da ostane v gospodarjevih rokah oni del, v katerem leži pečeno testeno jabolko. Gospodar in gost spojita dele kruha, ga poljubljata in se poljubljata čez kruh. Gospodinja položi košček tega kruha v sito — svečo pa pusti goreti, dokler pač traja slanje z gostom — sito pa odnese v lesene nečke, kjer se običajno mesi kruh. Za tem pa pijejo v slavo dne.

Tudi slovesno rezanje (sekanje) božičnega kolača, kakor pitja v slavo se vrši v rokavicah. Prvi dan božiča je posvečen domačemu veselju, običajno pozno v noč.

Drugi dan božiča pa odhajajo sorodniki na medsebojno čestitanje praznika. Na ta dan prejme tudi včerašnji božični gost dar od gospodarja gostilja.

Gost se običajno obdari z novo srajco, volnenimi nogavicami, lanenim predivom, suhim mesom, orehi, jabolki, slivami itd.

Tretji dan božiča pa je posvečen slavi svetemu Štefanu. Mnogo domov ga slavi kot svojega hišnega ali družinskega patrona.

Pred sončnim vzhodom pa se iznosi vsa slama iz hiše. Slamo raztresejo družinski člani po polju, vrtu in sadovnjaku — da bi jim zemlja mnogo rodila.

Sosedje se obiskujejo ter z velikim veseljem in pesmijo zaključujejo svoje najlepše praznike v letu — Rojstvo Kristusovo.

»Hristos se rodi...!«

Zadolženo mesto

Mestni svet v Lienzu na Tirolskem je razpisalo prostovoljno dražbo neke vojašnice in drugih stanovanjskih hiš. Mesto je moralo napraviti to žrtve, ker sicer ni vedelo, kako bi poplačalo dolgove.

Gospa Breskvar: »Pomislite samo! Slišala sem ropot, prižgala sem luč in izpod postelje je molela moška noga...«

Gospa Kokošinek: »O Bog nebeški! Ali je bil tat?«

Gospa Breskvar: »Ne, to je bil moj mož; tudi on je slišal ropot...«

Bombe v Barceloni. V zvezi s španskimi pučisti je policija izsledila na nekem oklopnem vozu 1600 bomb. Seveda prenašajo te bombe sedaj na oddaljen kraj, kjer naj bi eksplodirale. Kljub mrzličnim preiskovanjem pa se pojavljajo še zmerom bombni atentati na različnih delih mesta, kar je pač znamenje, kako zelo so bili pučisti noro navdušeni.

Gospodinja pokadi vse prostore.

dreves in badnjak, sestojč iz teh treh cerovih dreves, naloži na voz pa se s pesmijo vrača na svoj dom. Vse svoje delo pri sekanju badnjaka opravlja gospodar z rokavicami, ker se badnjaka z golimi rokami ne sme dotikati.

Na večer se izvrše zadnje priprave za slovesen prenos badnjaka v hišo. Iz kuhinje ali hiše (eobe) znosijo domači vse stole, mize, stojala za peko, loparje, solne možnarje in podobne naprave, ki jih rabijo pridne ženske roke za božično peko. Na dvo-rišču odseka domači gospodar glavni badnjak v višini človeka, a ostala dva v postopoma krajše oblike. Vsa tri drevesa ter nekaj vejic in iveri prisloni pod streho na desni strani hišnega praga.

Ko so vsa hišna dela končana, se zbere vsa družina okrog ognjišča, da prisostvuje slovesnemu prenosu badnjaka v hišo. Domača gospodinja si nadene rokavice, vzame v roke sito z žitom in potove gospodarja, da prinese badnjak v hišo. Go-

Plinska maska in kladivo. Nemške tovarne so izdelale plinske maske s tako močnimi »očali«, da tudi največji udarec s kladivom ne prebije stekla; maska ostane tesno zaprta in oko brez nevarnosti.

Trinajstletni risar z nogo. Londonski učenec Patrik Breed hoče uresničiti staro zgodbo, da je Rafael brez roke postal velik umetnik. Že delo trinajstletnega (dasi riše z nogo) kaže talent.

Ozdravljeni slepci

Prof. Stalitzer je predstavil na Dunaju Društvu zdravnikov več deset z Röntgenovimi žarki popo-
noma ozdravljenih slepcev. Vsi ti bolniki so po-
stali žrtve možganskega vnetja, ki je povzročila
bijuvanje, neznošen glavobol in naposled popolno
oslepolost. Znanost ni mogla pomagati tem bolni-
kom. Vsi so bili obsojeni na mučno smrt. Slučaj:
posameznega naravnega ozdravljenja so bili na-
vse redki. Prof. Stalitzer je kot prvi poskušal obe-
svati obolelo možgansko skorjo z x-žarki. Izkazalo
se je, da ti žarki zelo znižajo krvni pritisk v možga-
nih. Vsled tega je polagoma splahčala tekočina,
ki je tlačila možgane. Naposled so pričeli polagoma
delovati poprej onemogli očesni živci. Bolniki so
po več letih popolne teme zopet zagledali luč ter
istočasno pozabili na stalno mučno bijuvanje in
glavobol.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domo-
ljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite
razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zju-
traj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne.
Telefonska številka 3030.

Zobna praksa dentista Cirila Relch v Ljutomeru

redno ordinira od 8—12 dop. in 2—6 pop.
ob nedeljah in praznikih od 8—11 dop.

SPALNICE

jedilnice in kuhinje iz različnega lesa v najnovejši
izdelavi v različnih imitacijah, Vam nudi največje

Gospodarska zadruga mizarjskih mojstrov
Ljubljana, Vegova 6
Stalna zaloga vsakovrstnega pohištva in
tapetniških izdelkov po najnižjih cenah

FOTOAPARATE

svetovnih vrst Zeiss-Ikon, Roden-
stock, Voigtlander, Welta, Certo itd
ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne
v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Zalostna naznanjava, da sva izgubila
najdražjo, zlato staro mamo

Antonijo Bič

ki nama je po dolgi, mučni bolezni, pre-
videna s sv. zakramenti bogu vdano umr-
la. Pogreb nepozabne rajnice bo v pe-
tek ob 4 iz hiše žalosti Podaljšana Ve-
rovškova ulica št. 79 na pokopališče
k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 5. januarja 1933.

Zalujoča
Vali in Ferdo Vitamvas.

„BOGOLJUB“

Marijansko glasilo — Družinski list —
Vzgojni mesečnik — je dovršil 30. leto.

Kongreganisti,
sinovi in hčere Marijine!

Naša družbena dolžnost je, da vsi naročimo
in čitamo družbeno glasilo »BOGOLJUB«.

Družinski očetje in matere!

Oskrbite si v »BOGOLJUB«-u izdatno po-
moč pri resnično težki in odgovorni nalogi
krščanske vzgoje!

Odprite vrata »BOGOLJUB«-u, saj je
»BOGOLJUB« najlepši cerkveni list, ki
prinaša v vsaki številki celo vrsto izbranih
in krasno izdelanih slik v bakrotisku.

Cena Din 20.— letno.

Bodimo apostoli dobrega tiska!

Nabiranci in nabiralke novih naročnikov
dobe lepe nagrade. — Povejte to vsem, kjer
»BOGOLJUB«-a še nimajo. — Naroča se v
Jugoslovanski tiskarni v Ljubljani
ali pa pri vodstvu Marijine družbe.

Oddamo 5 sob

(tudi posamezno), primernih za pisarno, tr-
govsko obrt, lahko industrijo ali skladišče.
Telefonski priključek. Pojasnila daje Stavb-
na družba Tyrševa št. 17, telefon 2046.

Za neštete dokaze iskrenega sočutja,
katerih smo bili deležni ob izgubi na-
šega ljubečega očeta, starega očeta in
tasta, gospoda

ANTON BRAZ

in za poklonjene vence in cvetje, se
najlepše zahvaljujemo. Posebno hvalo
smo dolžni č. g. dekanu za tolažilni na-
govor ter vsem, ki so blagega pokoj-
nika spremili na njegovi zadnji poti.
Laško, dne 5. januarja 1933.

ZALUJOČI OSTALI.

Priporočamo Vam
najboljše šivalne stroje
in kolesa

Adler -
GRITZNER

Švicarski
pletilni
stroji
DUBIED

edino le pri trdki

Jos. Petelinc, Ljubljana

Telef. št. 2013 za vodo. Telef. št. 2013
Brezplačen ponk v velenju. Večletno jamstvo.

Zaloga v Kranju:
Trgovina Levičnik

Okrasite si
Vaš dom, Vaše stanovanje

ovodobno opremo pohištva, katero kupite naj-
ceneje pri:

ANDREJ KREGAR in SINOVA

tovarna pohištva

ST. VID NAD LJUBLJANO — TELEFON ST. 12
(nasproti kolodvoru)

Ilustrir. ceniki se pošiljajo proti 20 Din predplačila

Čisto volneno blago

od 20.— Din naprej dobite v

Trpinovem bazarju

Maribor, Vetrinjska 15.

Oblastveno dovoljena
razprodaja

vse vrste manufakturnega blaga
izpod nabavne cene pri

Oblačilnici „Ilirija“

Mestni trg 17/I, Ljubljana

Napravite Vašo kožo belo

v 3 dneh

Vas Pariz govori o čudoviti lepoti nove,
bele in sveže kože. Nova krema Tokalon,
hrana za kožo bele barve (ne mastna) vse-
buje sedaj pripravljeno svežo smetano in
olivno olje kombinirano z dodatki, ki kre-
pijo, napenjajo in obelijo kožo. Takoj pro-
dirajoč v kožo umiri to sredstvo razdražene
kožne žleze, skrči razširjene žnoice, uniči
takoj vse škodljive kalj v koži in nitemnej-
ša in raskava koža postane nežna in bela
v 3 dneh. Krema daje koži nepopisljivo le-
poto in novo svežost, ki je na drug način
ni mogoče doseči. Uporabljajte novo kremo
Tokalon bele barve vsako jutro in opazujte
učinke in uspehe.

Zavese, posteljna pregrinjala
namizne prte, prtiče itd. krasno vezene in po
nižkih cenah dobite pri

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA
(poleg hotela Strukeli)

Vezenie oprem za neveste monogrami, gumbnice,
entlanie, ažuriranje in predtiskanje

Velika izbira predtiskanih ženskih ročnih del

Razpis.

Restavracija Grand hotela UNION v
Ljubljani se odda s 1. aprilom 1933 v
najem.

Reflektantje s kvalifikacijo in primerno kavcijo naj pošljejo
ponudbe s popisom dosedanjega udejstvovanja in prepisi refe-
renc do 20. januarja 1933 na podpisano družbo.

Natančnejša pojasnila se dobijo pri podpisani družbi, Mi-
klošičeva cesta št. 1.

Ljubljana, dne 29. decembra 1922.

„UNION“

hotelska in stavbinska d. d.
v Ljubljani.

Brez posebnega obvestila

Umrli nam je danes po kratkem trpljenju

Vladimir Rudolf

inženjer kemije pri tvornici dušika v Rušah in rezervni artiljerijski
kapetan I. klase.

Pogreb pokojnika se bo vršil v soboto, dne 7. januarja ob 15
v Konjicah.

Maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 9. t. m. ob 8
v župni cerkvi v Konjicah.

Konjice, dne 5. januarja 1933.

Zalujoča rodbina dr. Ivana Rudolfa,
odvetnika v Konjicah.

P. C. Wren:

Lepi Mihael

»Bolje je biti tam, kakor pri onih strahovih tam
zgoraj, gospod major,« se je ustil upornik, in ukazal sem
seržantu, naj mu vzame bajonet in ga zastraži.

»Pokažite temu bojzaljivcu, kako je treba stvar na-
praviti,« sem ukrenil trobentaču, in hipoma je skočil k
cevi, se je oprjel in splezal na zid.

»Dokler se vrata ne bodo odprla, se bomo ravnali
kakor da je trdnjava zasedena po sovražnikih,« sem rekel
seržantu. Odjezdili smo nazaj k ostalim in predali Rasti-
gnaca kaporala v nadzorstvo. Gledali smo in čakali. Opazil
sem, da je bilo moštvo do skrajnosti zmedeno in vznemir-
jeno. Oči vseh so bile obrnjene v trdnjavo. Dal bi
bil ne vem kaj za to, da bi vedel, kaj so tedaj mislili
moji ljudje. Gledali smo in čakali. Dve minuti sta potekli
— pet minut — sedem. Kaj je to pomenilo. Mar je to
torej vendarle past?

»Ta se ne bo vrnil več!« je vzkliknil Rastignae in
se zlobno zasmejal. Kaporala ga je udaril po ustih, in slišal
sem ga, kako je rentail: »Kako misliš, ako bi te, prijat-
eljček, malo privezali in ti dali pest peska v gobec?...
Da se mi ne spozabiš in tega ne ponoviš več!...«

Nemirno smo prečkali deset minut. Nato sem po-
mignil seržantu, nisem več mogel vztrajati v negotovosti.

»Sedaj grem sam,« sem rekel. »Ne morem pošiljati
drugega, čeprav bi to lahko naredil. Prevzemite vi po-
veljstvo! Če se ne vrnem po desetih minutah in se sicer
nič posebnega ne dogodi, naskočite trdnjavo! Vdrite vr-
ta! En oddelek naj spleza na okope, drugi oddelek naj
napade vhod, polovica moštva pa ostane pod poveljstvom

kaporala in čaka.« Ko sem odjezdil proti trdnjavi, sem
si mislil, kako smešen postanem v očeh živih in mrtvih,
če se mi ne posreči moja namera. Nikakor namreč ni
bilo lahko splezati tja gori, kar je napravil mladi troben-
tač brez vsake težave. Zalostno je, če telo ne uboga
volje in če sila mišic ni v skladu s pogumom in
odločnostjo moža. Naj je bilo kakorkoli, po nekolikšnem
trudu mi je uspelo, splezati na okope in skozi strelno lino
v notranjost.

Kakor od strele zadet sem obstal in nisem mogel ver-
jeti očem. Posadka je stala, kakor bi bila živa, s hrbtom
obrnjena k meni in z obrazom proti sovražniku, ki ga je
pregnala. Stali so v mlakah strnjene krvi in še v smrti
so hrabri vojaki branili svojo trdnjavo... Kmalu sem
pozabil, kaj me je čakalo spodaj, pozabil na svojega troben-
tača, ki je bil zginil, pozabil na zunaj čakajoče moštvo,
kajti nekaj drugega je pritegnilo naše mojo pozornost.

Z odprtim ugaslim pogledom proti soncu je ležal na
hrbtu poveljnik. V prsih mu je tičal bajonet, eden naših
tankih, dolgih francoskih bajonetov! Ne — ni bil ustrel-
jen. Drugače je bil popolnoma neranjen, samo bajonet
mu je mohl iz prsi!

Najprej sem mislil, da gre za samomor, toda potem
sem zapazil, da je držal v eni roki še nabit samokres, ki
mu je manjkal le en izstrel, v drugi roki pa je krčevito
tiščal zmečkan pismo. Ali si zapiči mož bajonet v srce
in vzame potem v eno roko samokres, v drugo pa košček
papirja? Mislim, da ne. Vse je pričalo, da ni šlo za samo-
umor, kajti prav gotovo se nihče ne usmrti z bajonetom,
če ima pri roki nabit samokres. Samoumor — izključeno!

Ni bilo torej čudno, da sem osupel obstal, pozabil na
vse drugo in venomer strel predse. Francoska trdnjava
v Sahari oblegana od Arabcev... vsak mož na svojem
mestu in usmrčen... Arabci pregnani... v trdnjavi vse

postreljeno in eden usmrčen s francoskim bajonetom,
dočim drži v roki nabit samokres!...

Ali pa je res ostala trdnjava nepoškodovana in ne-
dotaknjena? Če je — kaj se je zgodilo z mojim troben-
tačem? Mar se Arabci niso mogli spodaj poskriti in sedaj
čakajo na to, da nepričakovano napadejo rešilne čete?
Ali ni možno, da so bili vsi prostori v trdnjavi prena-
polnjeni z Arabci? Precej neverjetno! In zakaj bi tudi
usmrtili poveljnika s francoskim bajonetom? Ali ga ne
bi prej razkosali in vsakega mrtvega obglavili ter po-
habili? Mar je bilo podobno krvočolnim Tuaregom, da
nastavijo tako imenitno past in postavijo mrtvece k zidu,
da bi jim rešilna četa padla brez težave v roke? Nikdar!
Če bi bili tu Arabci, bi bilo vse oplenjeno, razdejavano in
bi nudilo grozoten pogled. Ne, to ni bilo delo Arabcev!

Tele straže, sem prepričan, je prisilil pred menoj
ležeči mrtvec, da so branile trdnjavo celo po smrti... Bil
je, to sem vedel, drzen, iznajdljiv in neustrašen mož s
srditim humorjem, kakršni pri legiji niso nenavadni...

Ko je padel tistega dolgega, strašnega dne mož za
možem, je slehernega, ranjenega ali mrtvega, postavil k
strelni lini, mu naperil puško, jo izstrelil in s tem pre-
pričeval Arabce, da je vsak okop in vsaka lina stalno za-
stražena. Slednjič je moral begati od enega do drugega
in izza hrbtov mrtvih branilcev je moral prožiti strel za
strelom. Zdaj pa zdaj je moral zatrobiti v zbor — česar
trdnjavski trobentač sedaj ne bo nikdar več storil — v
upanju, da bodo slišale njegove klice rešilne čete, in da
je tako prepričal Arabce, da se masčevalci bližajo.

Ni čudno, da Arabci niso zavzeli trdnjave, za katere
zidovi je grmel neprestano strel za strelom in za katere
linami so stražili pogumni možje, ki jih niso nikoli mogli
pobiti — ali katerih mesta so takoj zavzeli drugi, čim
je kateri padel...

Ljudsko knjigarnica: Iz zahodnoevropskega jugoslov. knjigarnice v Ljubljani: 29 zvezek: Savinšek: 1.10.1911 GOLICE, 30. Din. 31. zvezek: Senkewicz: NA POLJU SLAVE, 28. Din. 32. zvezek: Cunan Doyle: IZGUBLJENI SVET (The Lost World) Roman (s slikami) 24. Din. 33. zvezek: Remmich: ZAGORSKI ZVONČKI Slavica, NA SINJU 30. Din. 34. zvezek: Brackel: CIRKUSKI OTROK 28. Din. 35. zvezek: 36. Din. 37. zvezek: 38. Din. 39. zvezek: 40. Din.

bar-buffet

NU DI: PRVOVRSTNA DOMAČA VINA, PIVO, VSE BARSKE PIJACE KOT KAVO, ČAJ, PUNC, AMERICANO, APERITIF, COBBLER, COCKTAIL, LIKERJE, BOWLE ITD., KOT TUDI NAJVEČJO IZBIRO GORKIH IN MRZLIH JEDIL. — VSAK DAN DRUGE SPECIALITETE PRIGRIZKOV IN VECERIJI!

VSE PO NAJNIŽJIH CENAH!

KOŠAK

PREŠERNOVA ULICA

Sprejemajo se naročila najfinejših jedil, pijač, slaščic in sladoledov, kar se dostavlja na dom

slaščičarna

NU DI: VSAK ČAS SVEŽE PUSTNE KROFE, NAJFINEJŠE ČAJNO IN DESERTNO PEČIVO, MIGNON, SPECIALITETE S SMETANO, VSAKOVRSNA PRILOŽNOSTNA PEČIVA, ZMRZNJENE BOMBE IZ SMETANE, VSAKOVRSNE SLADOLEDE, VSE V NAJMODERNEJŠI IZVEDBI IN NAJBOLJŠI KAKOVOSTI!

VSE PO NAJNIŽJIH CENAH!

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pletna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Damske smučarske drese

jopica zelo gorka podložena, ovrtnik siv krimer Din 450.— finejša kvaliteta s čepico, jopica tudi gorko podložena fazona ruska komb. s krimerjem Din 590.—, posamezne damske hlače zelo trpežne Din 190.—. — Izvrsten kroj, najnovejše fazone

F. I. Gorlčar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29

Službe isčejo

Mesto šoferja

ali skladiščnika, inkasanta z 8 letno prakso, zmožen 25.000 Din kavcije, iščem za 15. januar. Ponudbe na upr. »Slovenca«, Maribor pod »Nekadilce-abstinent« št. 146. (a)

Šivilja

vajena samostojno izdelovati obleke, išče službo v trgovini ali pri šivilji. Opravljala bi tudi prava hišna dela. Naslov pove upr. »Slov.« pod št. 151.

Mesto hišnika

iščeta zakonca brez otrok v sredini mesta. Imata veselje do vseh hišnih del. Cenj. ponudbe na upr. »Slov.« pod »Hišnik« št. 118. (a)

Službo dobe

Išče se vesten

organist (tenorist) in cerkovnik. Prošnje vložiti na župni urad Slov. Bistrica do konca januarja. (b)

Poslovodkinja

s kavcijo 6000 Din. za gostilno v Studencih pri Mariboru. se išče. Vprašati pri plačnem v gostilni Spacok, Maribor. b

Trgov. sotrudnica

za damsko modno trgovino - resna poštena in agilna, veča samostojnega vodstva podružnice na prometnem kraju, posebno spretna za ročna dela, se sprejme v mesto na Gorenjskem - takoj ali s 1. febr. Izbrne pismene ponudbe na upr. »Slov.« pod »Samostojna - ročna dela« št. 70. (b)

Postrežnica

ali vdova s pokojnino, katera bi pomagala pri hišnem delu, se sprejme v brezplačno sobico. Poizve se: Černetova ul. 32/L (b)

Vajenci

Brivskega vajenca

takoj sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Prednost imajo oni, ki so se že učili. Alojz Štojs, Sevnica. (v)

Vajenca

s primerno predizobrazbo, sprejme v trgovino mešanega blaga - Logar, trgovec, St. Vid n. Ljubljano. (v)

Učenko

takoj sprejme šivilja. Naslov v upr. »Slov.« št. 169.

Pekovski vajenec

z dveletno učno dobo, išče mesta za nadaljno učenje. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 191. (v)

Pouk

Učiteljica klavirja

z diplomskim izpitom drž. konservatorija v Ljubljani, poučuje klavir po izvršni metodi g. prof. A. Ravnika. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 137. Pripravlja učence za sprejem na drž. konservatorij.

Ženitbe

Mlad inženjer

z zasigurno eksistenco, želi poročiti naobrazeno, neoporečno in zdravo mladenko do 25 let, iz dobre, najraje podeželske hiše. Cenj. dopisi naproseni pod »Ljubljancem« št. 172 na upr. »Slov.« (ž)

Denar

Vložne knjižice

kupite ali prodaste najboljše pri Komanditni družbi M. Jankole. Ljubljana. Selenburgova ul. 6/II. Telefon 30-52. (d)

Kompanjona

s 100—150.000 Din iščem za svojo dobro vpeljano trgovino. Želim eventualno skupno delovanje. Ponudbe na upravo »Slov.« Maribor pod »Obrestinosno« št. 59. (d)

Brezobrestna posojila

za odkup zemljiškoknjižnega dolga, nakup posestva in zidav. hiš podeljuje »Zadruga«, Ljubljana, poštni predal 307. Išče zastopnike! (d)

40.000 Din

posojila proti vknjižbi na prvo mesto na posestvo in obrt iščem. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 95. d

Družabnika

z gotovino 100 do 150 tisoč, sprejme vsled povečanja obrata, jako dobro vpeljano trgovsko podjetje v Ljubljani. Prednost imajo aktivno sodelujoči, ki so verzirani v knjigovodstvu. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Rentabilnost zasigurno« št. 157. (d)

Družabnika

za dobro idočo trgovino na deželi, z 250—300.000 Din gotovine iščem. Sigurnost zajamčena. Cenj. ponudbe na upr. »Slov.« pod »Tihi družabnik« št. 159. (d)

Dijaki

Dijaka

ali gospoda sprejemem z vso oskrbo. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 154. (D)

Stanovanja

ISČEJO:

Stanovanje

dvo ali trisobno, s kopalnico, sobo za služkinjo, plinom, išče družina za 1. februar. Ponudbe s cenno pod »Inženjer« št. 74 na upravo »Slov.« (c)

Stanovanje

dvo ali enosobno s kabineto in pritliklinami - išče za februar državni uradnik. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Solčno« št. 164. (c)

ODDAJO:

Stanovanje

štiri sobe, kuhinja, kopalnica in pritlikline, modern, na novo preurejeno, se odda za februar. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 170. (c)

Stanovanje

tri sobe in vse pritlikline, tudi kopalnica, veranda in balkon se odda na Mirju Verstovškova ulica št. 6, I nadstr. (c)

Stanovanje

trisosno, solčno, s pritliklinami, sposobno za pisarno, se odda 1. febr. v Aleksandrovi ulici 5/L. Vprašajte hišnika. (c)

Stanovanje

obstoječe iz sobe in kuhinje oddam za januar. Zelena jama, Tovarniška ul. 22. (c)

Stanovanje

lepo samsko, garzon z vsem komfortom v novi hiši, solčna lega, se odda mirni osebi. Vprašati je Dvorakova ulica št. 12, pritliklje desno. (s)

Stanovanje

dveh sob s kabineto in pritliklinami, se odda za 1. febr. ali marc. Naslov: Dunajska c. 98. (c)

Stanovanje

dvosobno, veliko z vsemi pritliklinami, oddam s 1. febr. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Ugodno« št. 114. (c)

Stanovanje

eno trisosno, drugo štirisobno se odda takoj. — Breg 20. (c)

Stanovanje

modern, 3 sobe, kopalnica, pritlikline, vse pod enim ključem, souporaba vrta, takoj oddam za 900 Din mesečno pri novi cerkvi v Šiški. Naslov pove upr. »Slov.« pod št. 177. (c)

Opremljeno sobo

s prostim vhom, snažno in svetlo, v središču mesta, se odda enemu ali dvema stalnima gospodom ali gospodičama. Naslov pove uprava »Slov.« pod »Soba«. (s)

Sobico

tik kavarne »Europa« oddam s 15. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 175. (s)

Vnajem

ISČEJO:

Gostilno

v okolici Kranja takoj sprejemem s kavcijo ali na račun. Naslov v upr. »SL.« pod št. 31.

ODDAJO:

Vinotoč

in delikatese dam v najem, oziroma na račun. - Potrebno 10.00 Din. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Vinotoč, Stajersko« št. 120. (n)

Skladišče

prikladno tudi za delavnico, v bližini gl. kolodvora, oddam v najem. - Naslov pove upr. »Slov.« pod št. 166. (n)

Klet

delavnico in opremljeno sobo, poseben vhod, elektrika, oddam. Celovška c. št. 41. (n)

Dva lokala

moderna, pripravna za vsakršno obrt, na dobri točki, takoj ugodno oddam posamezno ali skupno. V hiši je tudi pristo trisosno moderno stanovanje. Naslov v upr. »SL.« pod št. 178. (n)

Lokal

primeren za trgovino in obrtnika - stanovanje dvo, tri in petosobno se odda. Emilija Uršič, Sv. Jurij ob juž. žel. (n)

Veški tovar.objekt

primeren za vsako industrijo, tik železniške postaje, parni pogon in ceni električni tok, se daje v najem radi družinskih razmer. Cenjeni dopisi na upravo »Slovenca« pod št. 182/89.

Auto-motor

Dva avtomobila

tovarna, in eden dvosedezni v brezhibnem stanju, se prodasta ali zamenjata za blago. Ogleda se lahko pri Mihael Kavčič, Zg. Šiška. (f)

Ford-avto

poltovorni, v jako dobrem stanju, poceni napredaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 101. (f)

Objave

Preklic!

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik v družini, kakor tudi ne v sorodstvu, prejšnjih, kakor tudi ne nadaljnjih izplačil oz. dolgov. Sin je izvzet. — Andrej Kovač, posestnik in gostilničar, Domžale.

Glasba

Prodaj

dvoje harmonik, trivrstne, skoraj nove, delo Franc Goloba. I. Golob, Cegnarjeva ul. 10. (g)

Redka prilika!

Izvrsten Biedermayer-pianino s krasnim glasom, se zelo poceni prodaja. Glince, Cesta III, št. 21. (g)

Pohištvo

Novo pohištvo

radi pomanjkanja prostora, se poceni prodaja pri mizarju Staudingerju, Maribor, Mlinska 17. (s)

Posedstva

Hišo

zraven 1000 m² zemlje, se prodaja pri Viču. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 97. (p)

Parcelo

na severnem delu Ljubljane, do 50 Din m², kupim. Ponudbe na upravo »SL.« pod »Plačam v gotovini« št. 99. (p)

Hišo

enodružinsko z velikim vrtom prodam za 75.000 Din. Ježica št. 82. (p)

Hišo z vrtom

in gospodar. poslopijem, na najlepšem prostoru, pripravno za vsako trgovino ali obrt prodam v Sv. Trojici v Slov. gor. Naslov v upr. »Slov.«, Maribor. (p)

Naprodaj:

novozidana visokopritlična hiša s tremi stanovanji in pritliklinami, pralnica, elektrika, vodovod, kanalizacija in vrt. Poizve se v upr. »Slov.« pod št. 173. (p)

Trgovino

s stanovanjem na zelo prometnem kraju, tri četrt ure od Ljubljane, takoj prodam ali oddam v najem. Naslov v upr. »SL.« pod št. 152. (p)

Prodaj:

parcelo z gospodarskim poslopijem v bližini železnice, kočijo z gumijastimi kolesi, slamoreznic, starinsko lovsko uro, eternit opeko, zložljivo parno peč za kopanje, stojalo za izložbe z marmornatimi ploščami in ležeči stambil motor 12 HP na bencinski in petrolejski pogon, preuredljiv tudi na plin. Ljubljana VII. Sv. Jerneja cesta 47. (p)

Lepo posestvo

za letno glav živino, dve hiši, ena za gostilno in trgovino napredaj na Dolenskem. - Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Kupčija« št. 179. (p)

Zapuščina

V Ponikvah je napredaj mlin in žaga v dobrem stanju, na zelo prometnem kraju, posetvo, več njiv, travnikov in gozd. Cena 200.000 Din. Plačilni pogoji ugodni. Pojasnila daje Edvard Škulj, Ponikve p. Videm-Dobrepolje. (p)

Enonadstropna hiša

2 komfortna in 2 manjša stanovanja, se ugodno prodaja. Naslov v upr. »SL.« pod št. 160. (p)

Trgovino

prodaj najrajši za slaščičarno ali cvetličarno na prometni ulici. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Venus« št. 163. (p)

Lepa vila

enonadstropna, dvostanovanjska vila, lepo dvorišče, sobe s parketom, vodovod in kopalnico s ca 350 m² veliko parcelo, se prodaja na prometni ulici v bližini cerkve. Poizve se: Černetova ul. 32/L (p)

Prodajo se

stavbne parcele za gradnjo vil v mestu. Poizve se Zupan Miroslav, stavbenik, Ljubljana. (p)

Kupimo

Stroj

za izdelavo lesenih palic (draks) kupim. Ponudbe upravi »Slov.« pod št. 167. (k)

60 hl vina

iz slovenskih ali ljutomerskih gor, samo od vinogradnika kupim. Plačam s knjižico Mestne hranilnice ljubljanske. Gostilna Martinc, Zg. Šiška, Ljubljana VII. (k)

Prodajmo

Usnjati izdelki

ročne torbice, kovčke, listnice denarnice, gamaše, nahrbtnike itd. priporočila Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. (l)

Kanarčki

imam večjo množino zlahtnih harških kanarčkov (Edelroller) odlikovanih na razstavi Zagreb, Ljubljana z zlato kolajno. Prodajam od 100 do 250 Din. Samice za plemo od 30 do 50 Din. Razpošiljam tudi po pošti. Franjo Kenič, Maribor, Testenjakova 2/II, Meljska 34. (l)

Mizarsko orodje

poceni napredaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 180.

Najfinejše vrste čaja,

žgane in surove kave, rum, pristno slivovko, konjak, specerijo in železnino kupujte pri Jos. Jagodič, Celje, Glavni trg — podružnica Gubčeva ulica 2. (l)

Lokomobila

polstabilna 50—70 PS., na visoko prigrto paro in kondenzacijo 12 At, nova l. 1922, se prodaja. Ogleda se lahko v pogonu. Dopise na podružnico »SL.« Celje. (l)

Prodajo se:

1 popolnoma nov avtoplaš z značilno znamko »Kontinental« 880 X 120, 2 avtoplašča, malo rabljena, brez značilne, iste znamke in velikosti, 1 to-komer (električni števec z varovalko, trofazni, z vrtilni tok (Drehstrom), 3 X 220, 30 Amp. 50 Per. Cena po dogovoru. Dopisi na upravo »Slovenca« pod šifro »Autoplašči« — Gamilska št. 18.510. l

Prvovrstni koruzni in činkvantin zdrob

ter koruzno moko kupite le pri Pavel Bertonec, valjčni mlin, Domžale.

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam audi v veliki izbiri najugodnejše in najcenejše trvdka Karl Prelog, Ljubljana. Zidovska ulica in Stari trg (l)

Jabolka

lepa zimska od

Din 2'50

naprej stalno na

zalogi pri

Gospodarski zvezi

Ljubljana

Konfekcija — modal

Naicenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14. Ljubljana. (l)

Orehova jedrca

domače in istrsko brinje ter fige za žganjekuho nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana. (l)

Mizarsko orodje

poceni napredaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 180.

Citajte in širite

»Slovenca«!

Zahvala

Za vse dokaze prisrčnega sočustvovanja ob prerani izgubi našega srčno ljubljenega soproga, ata in strica, gospoda

IVANA BITENC

izrekamo vsem in vsakemu globoko čutečo zahvalo. Prav posebno pa smo dolžni izreči toplo zahvalo prečastiti duhovščini, gospodu zdravniku dr. Osol